

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 31 maj 2022
(OR. en)

9598/22

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0167(COD)**

**JAI 768
COPEN 212
DROIPEN 72
CODEC 799**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	25 maj 2022
till:	Rådets generalsekretariat
Komm. dok. nr:	COM(2022) 245 final
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om återvinning och förverkande av tillgångar

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 245 final.

Bilaga: COM(2022) 245 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 25.5.2022
COM(2022) 245 final

2022/0167 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om återvinning och förverkande av tillgångar

{SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final} - {SWD(2022) 246 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Den organiserade brottsligheten är ett av de största hoten mot Europeiska unionens säkerhet. Dess gränsöverskridande räckvidd, systematiska användning av våld och korruption och aldrig tidigare skådade ekonomiska infiltration avslöjades i insatserna mot Encrochat, Sky ECC och ANOM¹ under 2020 och 2021. På grundval av de utredningar som gjorts av medlemsstaterna, Europol och Eurojust till följd av avslöjandena (enbart rörande Encrochat över 2 500 utredningar) har de nationella myndigheterna gripit över 10 000 personer och beslagtagit nästan 250 ton narkotika och över 600 miljoner euro i kontanter och andra tillgångar, däribland hundratals fordon, fartyg, luftfartyg och lyxartiklar.

De kriminella organisationerna använder sofistikerade metoder för att tvätta de mycket stora intäkterna, som uppskattas till minst 139 miljarder euro om året². Såsom betonas i EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet (2021–2025)² är det nödvändigt att frånta de kriminella grupperna deras olagliga vinster för att stoppa deras verksamhet och förhindra att de infiltrerar den lagliga ekonomin. Eftersom ekonomisk vinning är det främsta motivet för organiserad brottslighet är återvinning av tillgångar en mycket effektiv mekanism för att avskräcka från brottslig verksamhet. För att säkerställa att det inte lönar sig att begå brott tillkännagav kommissionen i EU-strategin för att bekämpa organiserad brottslighet sin avsikt att skärpa reglerna för återvinning och förverkande av tillgångar, med beaktande av kommissionens rapport *Återvinning av tillgångar och förverkande: Åtgärder för att se till att brott inte lönar sig* från 2020³.

Enligt rådets beslut från 2007 om kontor för återvinning av tillgångar⁴ ska medlemsstaterna inrätta kontor för återvinning av tillgångar för att underlätta spårande och identifiering av vinning av brott och fastställa minimikrav för att underlätta kontorens samarbete över gränserna. I 2014 års direktiv om förverkande⁵, som delvis ersätter tidigare rättsakter, fastställs minimiregler för frysning, förvaltning och förverkande av vinning av brott. Trots detta är medlemsstaternas system för återvinning av tillgångar inte väl rustade för att effektivt hantera de kriminella organisationernas komplexa arbetssätt. De nationella myndigheterna har

¹ Europol, "[Dismantling of an encrypted network sends shockwaves through organised crime groups across Europe](#)", 2 juli 2020; "[New major interventions to block encrypted communications of criminal networks](#)", 10 mars 2021; "[800 criminal arrested in biggest ever law enforcement operation against encrypted communication](#)", 8 juni 2021.

² Kommissionens meddelande om EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025 (COM(2021) 170, 14.4.2021).

³ Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet, *Återvinning av tillgångar och förverkande: Åtgärder för att se till att brott inte lönar sig*, (COM(2020) 217 final, 2.6.2020).

⁴ Rådets beslut 2007/845/RIF av den 6 december 2007 om samarbete mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar när det gäller att spåra och identifiera vinning eller annan egendom som härrör från brott (EUT L 332, 18.12.2007, s. 103).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU av den 3 april 2014 om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen (EUT L 127, 29.4.2014, s. 39).

begränsade möjligheter att snabbt spåra, identifiera och frysa tillgångar, den ineffektiva förvaltningen av frysta tillgångar innebär att tillgångarna förlorar värde innan ett beslut om förverkande fattas, och de befintliga verktygen för förverkande täcker inte alla de kriminella marknader som inbringar stora inkomster och är inte anpassade till de kriminella organisationernas komplexa strukturer och metoder. Behovet av att stärka EU:s system för återvinning av tillgångar har länge erkänts av EU-institutionerna. I juni 2020 uppmanade rådet kommissionen att överväga att stärka den rättsliga ramen för förvaltningen av frysta tillgångar och ge kontoren för återvinning av tillgångar ytterligare befogenheter, till exempel brådskande frysning av tillgångar, och tillgång till en uppsättning offentliga register⁶. Europaparlamentet har uppmanat till förstärkta regler för förverkande av tillgångar⁷. De här uppmaningarna kompletterar de båda medlagstiftarnas tidigare uppmaning om att analysera genomförbarheten av att införa ytterligare gemensamma regler om förverkande av egendom som härrör från brottslig verksamhet, även utan föregående fällande dom⁸.

Därför ska förslaget till direktiv om återvinning och förverkande av tillgångar stärka de behöriga myndigheternas möjligheter att identifiera, frysa och förvalta tillgångar, och stärka och utvidga förverkningsmöjligheterna så att de omfattar all relevant brottslig verksamhet som bedrivs av organiserade kriminella grupper, vilket möjliggör förverkande av alla relevanta tillgångar. Slutligen förbättrar det föreslagna direktivet samarbetet mellan alla myndigheter som är involverade i återvinning av tillgångar och främjar ett mer strategiskt tillvägagångssätt för återvinning av tillgångar genom ett ökat engagemang från de här myndigheterna för att uppnå de gemensamma målen på det här området.

Som svar på Rysslands militära aggression mot Ukraina har Europeiska unionen dessutom antagit restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus som bygger vidare på och utvidgar de restriktiva åtgärder som ursprungligen fastställdes i mars 2014 som svar på Rysslands olagliga annektering av Krim och Sevastopol. De här åtgärderna, som antas på grundval av artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), omfattar sektorsvisa åtgärder och individuella åtgärder i form av frysning av tillgångar och inreserestriktioner samt klausuler mot kringgående, som förbjuder medvetet och avsiktligt deltagande i verksamhet som syftar till att kringgå dessa åtgärder, och andra skyldigheter, särskilt att rapportera om de åtgärder som vidtas för att genomföra unionens restriktiva åtgärder. För att ytterligare motverka risken för överträdelser av sådana åtgärder antog kommissionen den 25 maj 2022 ett förslag till rådets beslut om att lägga till överträdelse av unionens restriktiva åtgärder till de områden av brottslighet som fastställs i artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt⁹, tillsammans med ett meddelande med titeln Mot ett direktiv om straffrättsliga påföljder för

⁶ Rådets slutsatser om förstärkta finansiella utredningar för att bekämpa grov och organiserad brottslighet, rådets dok. 8927/20, 17 juni 2020.

⁷ Europaparlamentets resolution av den 15 december 2021 om den organiserade brottslighetens inverkan på EU:s egna medel och om missbruk av EU-medel med särskilt fokus på delad förvaltning ur ett revisions- och kontrollperspektiv, P9_TA (2021) 0501 (2020/2221 (INI)).

⁸ Uttalande från Europaparlamentet och rådet om en analys som ska utföras av kommissionen, rådets dok. 7329/1/14/REV 1 ADD 1.

⁹ Lägg till referensnummer.

överträdelse av unionens restriktiva åtgärder¹⁰, i syfte att identifiera överträdelser av unionslagstiftningen om restriktiva åtgärder (överträdelser av unionens restriktiva åtgärder) som ett område med särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag. I meddelandet beskrivs också det möjliga innehållet i ett förslag till direktiv om fastställande av minimiregler för definition av brott och påföljder på det här området av brottslighet, som kan bli följden om rådet antar det här förslaget till rådets beslut efter Europaparlamentets godkännande, och därigenom utvidgar förteckningen över områden av brottslighet där unionen kan fastställa minimiregler för definitionen av brott och påföljder. Följaktligen bör förslaget till direktiv, som omfattar bestämmelser om såväl spårande, identifiering och förvaltning som frysning och förverkande av tillgångar, även tillämpas på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, när sådana handlingar utgör brott enligt definitionen.

För att underlätta ett effektivt genomförande av unionens restriktiva åtgärder i alla medlemsstater innehåller förslaget till direktiv dessutom bestämmelser som gör det möjligt att snabbt spåra och identifiera egendom som ägs eller kontrolleras av fysiska eller juridiska personer som omfattas av sådana åtgärder, bland annat genom samarbete med tredjeländer, i syfte att upptäcka, förebygga och utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Det här förslaget ingår i den globala kampen mot organiserad brottslighet, korruption och penningtvätt. Genom förslaget genomförs Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet med tillhörande protokoll¹¹ och Förenta nationernas konvention mot korruption¹², Europarådets Warszawakonvention¹³ samt rekommendation 4 från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF), som samtliga innehåller krav på att de länder som är parter i konventionen beslutar om åtgärder för att göra det möjligt för sina behöriga myndigheter att frysa och förverka vinning av och hjälpmedel vid brott.

Det är också en del av de bredare insatserna på EU-nivå för bekämpande av grov och organiserad brottslighet. I det avseendet kompletterar det en uppsättning lagstiftningsinstrument som harmoniserar definitionen av brott och påföljder i samband med brottslig verksamhet samt andra instrument för att förebygga eller bekämpa olaglig verksamhet, såsom förfalskning, olaglig handel med kulturföremål, skattebrott och förfalskning av administrativa handlingar.

¹⁰ Lägg till referensnummer.

¹¹ Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn; protokoll mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen, generalförsamlingens resolution 55/25 av den 15 november 2000; och protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, generalförsamlingens resolution 55/255 av den 31 maj 2001.

¹² Förenta nationernas konvention mot korruption, generalförsamlingens resolution 58/43 av den 1 oktober 2003.

¹³ Europarådets konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott och om finansiering av terrorism (CETS nr 198).

Samtidigt är det här förslaget förenligt med och bidrar till ett effektivt genomförande av EU:s säkerhetspolitik, som består av en verktygslåda med lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att förse brottsbekämpande myndigheter och rättsliga myndigheter med de verktyg som behövs för att förebygga och bekämpa ett brett spektrum av brottslig verksamhet och säkerställa en hög säkerhetsnivå i Europeiska unionen, särskilt genom gränsöverskridande samarbete. Detta inbegriper särskilt förordning (EU) 2018/1805¹⁴, som underlättar ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande i hela EU.

Samtidigt bidrar förslaget till och är förenligt med den rättsliga ram som fastställer unionens restriktiva åtgärder och ska säkerställa ett fullständigt genomförande av dem i hela unionen, och som ålägger medlemsstaterna att fastställa regler om påföljder för överträdelser av de relevanta bestämmelserna.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Direktivet grundar sig på artiklarna 82.2, 83.1, 83.2 och 87.2 i EUF-fördraget.

Åtgärder som rör frysning och förverkande omfattas av artikel 83.1 i EUF-fördraget, som gör det möjligt att fastställa minimiregler för definition av påföljder på områden med särskilt allvarlig brottslighet med en gränsöverskridande dimension för de brott som förtecknas i denna artikel. Tillämpningsområdet för de här åtgärderna utvidgas till att omfatta brott som begås inom ramen för kriminella organisationer, där organiserad brottslighet är ett ”eurobrott” i den mening som avses i artikel 83.1 i EUF-fördraget. Detta skulle även omfatta överträdelser av unionens restriktiva åtgärder som har harmoniserats på EU-nivå. Det är också motiverat att inkludera brott som antingen är harmoniserade på EU-nivå eller där det tillhörande politikområdet är harmoniserat på EU-nivå, eftersom de föreslagna åtgärderna om frysning och förverkande är nödvändiga för att säkerställa ett effektivt genomförande av unionens politik på ett område som har varit föremål för harmoniseringsåtgärder och därmed omfattas av artikel 83.2 i EUF-fördraget. Åtgärderna för att förbättra förvaltningen av fryst och förverkad egendom är nödvändiga för att säkerställa ett effektivt genomförande av frysnings- och förverkandeåtgärderna, och är tilläggskrav som omfattas av artikel 83 i EUF-fördraget. Detta gäller även bestämmelser för att utveckla en mer övergripande strategi för återvinning av tillgångar, i kombination med mekanismer för samarbete mellan myndigheter på nationell nivå och bestämmelser för att säkerställa att de behöriga myndigheterna har de resurser som krävs för att utföra sina uppgifter.

Åtgärder för spårande och identifiering av tillgångar eller för samarbete mellan kontoren för återvinning av tillgångar och kontoren för förvaltning av tillgångar och deras motsvarigheter i andra medlemsstater bidrar också till ett effektivt gränsöverskridande samarbete kring

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande, EUT L 303, 28.11.2018, s. 1.

förebyggande, upptäckt och utredning av brott. De omfattas som sådana av artikel 87.2 i EUF-fördraget.

Eftersom tillämpningsområdet för artikel 87 i EUF-fördraget inte är begränsat i fråga om vilka brott som omfattas, är ovannämnda åtgärder även tillämpliga på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, i den utsträckning sådana överträdelser utgör ett brott enligt definitionen i nationella rätt, i den mån de underlättar förebyggande och upptäckt av överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

De rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i detta direktiv samt bestämmelsen om att säkerställa ersättning till brottsoffer omfattas dessutom av artikel 82.2 i EUF-fördraget.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Medlemsstaternas enskilda insatser för att bekämpa organiserad brottslighet är inte tillräckliga för att ta itu med den gränsöverskridande karaktären hos de organiserade kriminella grupperna, eftersom 70 % av de kriminella grupper som bedriver verksamhet i EU är verksamma i mer än tre medlemsstater¹⁵ och gömmer och återinvesterar egendom som härrör från brottslig verksamhet på hela den inre marknaden. De kriminella grupperna använder ett komplext nät av bankkonton och bulvanföretag i olika jurisdiktioner för att dölja transaktionsspåren och källan till och ägandet av medlen, och enligt uppgift inriktar de sig på de medlemsstater som har mindre effektiva system för återvinning av tillgångar¹⁶.

Det är därför avgörande att det vidtas förnyade ansträngningar i hela unionen mot de kriminella organisationernas finansiella medel för att på ett effektivt sätt kunna återvinna hjälpmedel vid och vinning av brott. Förslaget till direktiv underlättar det gränsöverskridande samarbetet och bidrar till en effektivare bekämpning av den organiserade brottsligheten.

- **Proportionalitet**

I enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5.4 i EU-fördraget är det föreslagna direktivet begränsat till vad som är nödvändigt och proportionerligt för att genomföra en gemensam miniminivå i hela EU.

Förslaget stärker möjligheterna och verktygen att spåra och identifiera, frysa, förvalta och förverka olagliga tillgångar. Samtidigt som åtgärderna säkerställer ett tillräckligt brett tillämpningsområde har de en särskilt inriktning på olagliga tillgångar som härrör från brottslig verksamhet inom den organiserade brottsligheten. Förslaget klargör ett antal skyldigheter av mer allmän karaktär, vilket minskar sådana skillnader mellan medlemsstaterna som kan utgöra hinder för gränsöverskridande samarbete och skapar ytterligare rättslig klarhet.

¹⁵ Europol, Europeiska unionens hotbilsbedömning avseende grov och organiserad brottslighet: [*Corrupting Influence: The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crimes*](#) (2021).

¹⁶ Möte med experter från Eurojust i juni 2016, informationen hämtad från kommissionens arbetsdokument Konsekvensbedömning som åtföljer Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande, SWD (2016) 468 final.

De föreslagna åtgärdernas konsekvenser för medlemsstaterna i fråga om erforderliga resurser och anpassningar av de nationella ramarna uppvägs dessutom av fördelarna i form av förbättrade möjligheter för de behöriga myndigheterna att spåra och identifiera, frysa, förvalta och förverka olagliga tillgångar.

Dessutom begränsas de enskilda åtgärderna till vad som är nödvändigt och proportionerligt i förhållande till målen att störa verksamheten inom den organiserade brottsligheten och frånta brottslingarna deras betydande olagliga vinster. Detta görs till exempel genom att möjligheten till systematiskt inledande av utredningar om spårande av tillgångar begränsas till brott som sannolikt kommer att ge upphov till betydande ekonomiska fördelar. Detta uppnås också genom att möjligheterna till förverkande i avsaknad av fällande dom för ett specifikt brott begränsas till brott som är av allvarlig karaktär och sannolikt kommer att ge upphov till betydande fördelar. Den övergripande proportionaliteten säkerställs genom att olika åtgärder kombineras med starka skyddsåtgärder.

- **Val av instrument**

Förslaget är utformat som ett direktiv som syftar till att säkerställa en gemensam miniminivå för frysning- och förverkandeåtgärder i alla medlemsstater och samtidigt stärka de gemensamma möjligheterna att spåra, identifiera och förvalta egendom och underlätta gränsöverskridande samarbete mot vinning av brott. Valet av rättsligt instrument ger medlemsstaterna tillräcklig flexibilitet att genomföra de gemensamma åtgärderna i enlighet med deras nationella rättsliga traditioner och organisatoriska upplägg.

I förslaget till direktiv fastställs bestämmelser om kontoren för återvinning av tillgångar, som för närvarande regleras i rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar, och förverkandeaspekterna, som regleras i direktivet om förverkande och i rådets rambeslut 2005/212/JHA om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott. Förslaget till direktiv skulle ersätta rådets rambeslut 2005/212/JHA, rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar och direktivet om förverkande genom att i ett enda instrument fastställa gemensamma normer för spårande och identifiering, frysning, förvaltning och förverkande av tillgångar. Sammanställningen av hittills utspridda skyldigheter i ett enda instrument säkerställer ett mer konsekvent och strategiskt tillvägagångssätt för återvinning av tillgångar och samarbete mellan alla relevanta aktörer inom systemet för återvinning av tillgångar.

- **Nämnden för lagstiftningskontroll**

Konsekvensbedömningsrapporten lämnades in till nämnden för lagstiftningskontroll den 2 februari 2022. Nämnden för lagstiftningskontroll granskade utkastet till konsekvensbedömning vid sitt möte den 2 mars 2022 och avgav ett positivt yttrande utan reservationer den 4 mars 2022.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

En utvärdering gjordes för att bedöma om EU:s nuvarande system för återvinning av tillgångar fortfarande är ändamålsenligt och för att identifiera eventuella brister som skulle kunna utgöra ett hinder i kampen mot organiserad brottslighet. I enlighet med principen att utvärdera först bedömdes i utvärderingen huruvida de ursprungligen planerade resultaten uppnåddes, och de områden där det krävdes ytterligare förbättringar eller uppdateringar av befintliga rättsliga instrument identifierades.

I det här sammanhanget har de två utvärderade rättsliga instrumenten, rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar och direktivet om förverkande, bidragit till att öka samarbetet mellan kontoren för återvinning av tillgångar och till att tillnärma begreppen frysning och förverkande mellan medlemsstaterna samt i viss utsträckning ökat antalet frysningar och förverkanden. I utvärderingen drogs dock slutsatsen att det fortfarande finns problem med att identifiera tillgångar och att det totala förverkandet av vinning av brott fortfarande är för lågt för att avsevärt påverka den organiserade brottslighetens vinster. Trots att olika aspekter av systemet för återvinning av tillgångar förbättrades efter antagandet av rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar och direktivet om förverkande, kvarstår många av de problem som konstaterats innan de relevanta rättsakterna (särskilt direktivet om förverkande) antogs, samt ett antal brister som påverkar medlemsstaternas kapacitet att spåra och identifiera, frysa, förverka och förvalta olagliga tillgångar på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

- **Samråd med berörda parter**

Vid utarbetandet av det här förslaget har kommissionen samrått med en rad olika berörda parter, bland annat EU:s institutioner och byråer, kontor för återvinning av tillgångar, brottsbekämpande myndigheter i medlemsstaterna, icke-statliga organisationer och det civila samhället samt internationella organisationer.

Samrådet med berörda parter genomfördes på flera olika sätt, bland annat genom återkoppling för en inledande konsekvensbedömning, evenemang med berörda parter, workshoppar, riktade samråd, offentliga samråd, en studie till stöd för konsekvensbedömningen, halvstrukturerade intervjuer och workshoppar om politiska alternativ.

En inledande **konsekvensbedömning** offentliggjordes för återkoppling mellan den 9 mars och den 6 april 2021. Sammanlagt inkom 13 svar från olika berörda parter.

Två **workshoppar för berörda parter** hölls den 25 och 26 maj 2021 med företrädare för kontoren för återvinning av tillgångar, respektive den 1 juni och 2 juni 2021 med kontaktkommittén för direktivet om förverkande. Syftet med workshopparna var att samla in synpunkter om ändamålsenligheten, effektiviteten, relevansen, samstämmigheten och EU-mervärdet hos direktivet om förverkande och hos rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar. Workshopparna följdes av riktade samråd där deltagarna sände in sina svar skriftligen.

Ett **offentligt samråd** hölls mellan den 21 juni och den 27 september 2021 för att samla in synpunkter från allmänheten och berörda parter. Så många som femtio svar inkom. De som svarade underströk vikten av gränsöverskridande samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna i kampen mot vinning av brott och framhöll hindren för att effektivt identifiera, förvalta och förverka vinning av brott, såsom otillräckliga befogenheter och otillräcklig åtkomst till data för kontoren för återvinning av tillgångar samt det begränsade tillämpningsområdet hos direktivet om förverkande. De svarande var också positiva till en uppdatering av lagstiftningsåtgärderna för att ta itu med sådana problem.

Kommissionen beställde även en **studie som underlag till konsekvensbedömningen**. Studien genomfördes av en extern konsult mellan mars och december 2021. Utarbetandet av studien omfattade skrivbordsundersökningar och omkring fyrtio halvstrukturerade intervjuer med berörda parter såsom Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol), Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol), Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), brottsbekämpande myndigheter, kontor för återvinning av tillgångar och icke-statliga organisationer. Studien innefattade också riktade samråd i form av skriftliga frågeformulär till kontoren för återvinning av tillgångar och ledamöterna i kontaktkommittén för direktivet om förverkande i juli 2021. Avslutningsvis hölls fyra extra workshoppar i september 2021 för att samla in synpunkter från de berörda parterna om de politiska alternativen och identifiera de potentiella konsekvenserna av de politiska alternativen.

- **Konsekvensbedömning**

I den konsekvensbedömning som låg till grund för utarbetandet av det här initiativet undersöktes olika politiska alternativ för att åtgärda problemet att EU:s system för återvinning av tillgångar inte är väl rustat för att effektivt ta itu med de kriminella organisationernas komplexa arbetssätt. Utöver grundscenariet, som inte skulle innebära någon förändring jämfört med den nuvarande situationen, analyserades följande alternativ:

Alternativ 1 består av **icke-lagstiftningsåtgärder** till stöd för utbyte av erfarenheter, kunskap och god praxis mellan de behöriga myndigheterna i syfte att stärka deras möjligheter att återvinna tillgångar och förståelse för de olika faserna av återvinning av tillgångar. De här utbytena utökas ytterligare genom utveckling av lämplig EU-vägledning, och där så är lämpligt utbildning, för de behöriga myndigheterna.

Åtgärder enligt **Alternativ 2** skulle i första hand bestå av riktade ändringar av rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar och direktivet om förverkande för att ange tillämpningsområdet för de befintliga allmänna kraven och öka deras effektivitet. De här åtgärderna skulle omfatta krav på att medlemsstaterna antar en nationell strategi för återvinning av tillgångar och skulle säkerställa att de behöriga myndigheterna har den kompetens och de resurser som krävs. Dessutom skulle det här alternativet inbegripa åtgärder som syftar till att förbättra det gränsöverskridande samarbetet mellan kontoren för återvinning av tillgångar, bland annat tillgång till databaser och utökade befogenheter att frysa tillgångar.

Alternativ 3 skulle, utöver de åtgärder som anges i alternativ 2, innehålla **mer detaljerade krav** på medlemsstaterna för alla faser av återvinningsprocessen. Detta skulle inbegripa

skyldigheter såsom systematiskt inledande av finansiella utredningar samt särskilda krav vid förvaltning av tillgångar såsom planering inför ett beslagtagande, förtida försäljning och inrättande av specialiserade kontor för förvaltning av tillgångar. Dessutom skulle tillämpningsområdet för direktivet om förverkande utvidgas till att omfatta ett bredare spektrum av brott: den nuvarande bestämmelsen om förverkande utan föregående fällande dom skulle utvidgas, och det skulle införas en modell för förverkande av omotiverad förmögenhet som skulle säkerställa förverkande av tillgångar som inte härrör från ett specifikt brott.

Åtgärder enligt **alternativ 4** skulle bygga vidare på åtgärderna enligt alternativ 3, men tillämpningsområdet för bestämmelserna skulle utvidgas till att omfatta alla brott och inbegripa mer omfattande krav när det gäller inledandet av utredningar. Dessutom skulle mer konkreta villkor för brådskanie frysningsbeslut och för informationsutbyte mellan kontoren för återvinning av tillgångar fastställas.

Med hänsyn till de olika ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna som förknippades med vart och ett av alternativen, men också till deras värde i fråga om effektivitet, ändamålsenlighet och proportionalitet, kom man i konsekvensbedömningen fram att det alternativ som föredrogs var alternativ 3.

Åtgärder som vidtas enligt alternativ 1 kan komplettera lagstiftningsändringar, men med tanke på att de problem som identifierats till stor del följde den rättsliga ramen skulle dessa inte vara tillräckliga för att på ett effektivt sätt lösa de konstaterade problemen. Alternativ 2 skulle på liknande sätt endast i begränsad utsträckning bidra till att förbättra den nuvarande situationen, eftersom de få ytterligare kraven jämfört med status quo endast i viss utsträckning skulle stärka möjligheterna till spårande och identifiering av tillgångar, inte skulle vara tillräckliga för att säkerställa en effektiv förvaltning av frysta tillgångar och inte skulle omfatta all relevant brottslig verksamhet i den mån som förverkandeåtgärderna skulle ha fortsatt begränsat tillämpningsområde.

Rörande alternativ 3 konstaterades att åtgärderna för spårande och identifiering av tillgångar och åtgärderna för att säkerställa antagande av effektiva mekanismer för förvaltning av tillgångar och antagande av modeller för förverkande skulle göra systemet för återvinning av tillgångar avsevärt effektivare. Trots kostnaderna har dessa åtgärder ansetts effektiva med tanke på det kvalitativa steget i antalet förverkanden, och proportionerliga till den administrativa bördan och inblandningen i medlemsstaternas organisatoriska upplägg. När det gäller de grundläggande rättigheterna befanns effekterna av alternativ 3 och särskilt av den nya modellen för förverkande vara väl balanserade mot skyddsåtgärderna och det eftersträfvade politiska målet, med tanke på problemets omfattning.

När det gäller alternativ 4 var de förväntade effektivitetsvinsterna begränsade jämfört med de extra kostnaderna och den större inblandningen i medlemsstaternas frihet att organisera sina nationella upplägg för återvinning av tillgångar i enlighet med deras val och nationella preferenser.

Efter det positiva yttrandet utan reservationer från nämnden för lagstiftningskontroll den 4 mars 2022 reviderades konsekvensbedömningen för att stärka presentationen och jämförelsen av de politiska alternativen, inbegripet deras kostnader, fördelar och konsekvenser. Konsekvensbedömningen reviderades ytterligare för att bättre återspegla de olika intressenternas åsikter och hur de identifierade problemen skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Slutligen innehåller översynen ett första övervaknings- och utvärderingsprogram för det planerade förslaget.

- **Lagstiftnings ändamålsenlighet och förenkling**

Enligt kommissionens program om lagstiftnings ändamålsenlighet och resultat (Refit-programmet) bör alla initiativ som syftar till att ändra befintlig EU-lagstiftning ha som mål att förenkla och uppnå fastställda politiska mål på ett effektivare sätt (dvs. genom att minska onödiga regleringskostnader). Konsekvensanalysen tyder på att de åtgärder som anges i förslaget till direktiv förväntas ha en inverkan i form av en börda för medlemsstaterna vilken skulle uppvägas av fördelarna.

I den utsträckning som bestämmelserna i det föreslagna direktivet föreskriver ett mer strategiskt tillvägagångssätt för återvinning av tillgångar, tillhandahåller effektivare verktyg för förverkande av tillgångar och säkerställer att behöriga myndigheter har de resurser, den kompetens och de befogenheter som krävs, kommer medlemsstaternas system för återvinning av tillgångar och det gränsöverskridande samarbetet att bli betydligt effektivare.

Regelbördan i samband med dessa åtgärder kommer mer än väl att uppvägas av fördelarna när det gäller att identifiera, frysa och förverka fler olagliga tillgångar och bevara eller till och med maximera deras värde.

- **Grundläggande rättigheter**

Samtidigt iakttar alla åtgärder i detta förslag de grundläggande rättigheter och friheter som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, och de måste genomföras i enlighet med detta. Varje begränsning i utövandet av sådana grundläggande rättigheter och friheter är underkastad villkoren i artikel 52.1 i stadgan, nämligen att den ska omfattas av principen om proportionalitet i förhållande till det legitima syftet att verkligen uppnå mål av allmänt intresse som erkänns av unionen och skydda andra människors rättigheter och friheter. Begränsningar måste vara föreskrivna i lag och vara förenliga med det väsentliga innehållet i de rättigheter och friheter som anges i stadgan.

De föreslagna åtgärdernas inblandning i de grundläggande rättigheterna (särskilt äganderätten) motiveras av behovet av att effektivt franta brottslingarna och i synnerhet de organiserade brottslingarna deras olagliga tillgångar, eftersom de är såväl det främsta skälet till att de begår brotten som medlen för att fortsätta. och utvidga, sin brottsliga verksamhet. De föreslagna åtgärderna är begränsade till vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. Den nyligen införda modellen för förverkande motiveras av de inneboende svårigheterna att koppla tillgångar till specifika brott i en situation där ägaren ägnar sig åt organiserad brottslighet som består av flera brott som begåtts under en längre tid. Slutligen kommer respekten för de grundläggande rättigheterna att garanteras genom skyddsåtgärder, inbegripet

effektiva rättsmedel som är tillgängliga för den berörda personen när det gäller alla åtgärder i det föreslagna direktivet, inbegripet de nyinförda kraven på förtida försäljning och den nya modellen för förverkande.

Detta förslag säkerställer också att relevanta EU-bestämmelser om dataskydd tillämpas vid genomförandet av direktivet.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte Europeiska unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Genomförandet av det föreslagna direktivet kommer att granskas tre år efter ikraftträdandet, varefter kommissionen kommer att lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. I rapporten ska det bedömas i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa direktivet. Kommissionen ska lämna en rapport med en bedömning av direktivets konsekvenser och mervärde till Europaparlamentet och rådet senast fem år efter direktivets ikraftträdande.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Detta förslag till direktiv är indelat i åtta kapitel:

Allmänna bestämmelser om återvinning och förverkande av tillgångar (kapitel I, artiklarna 1–3).

I artikel 1 anges syftet, nämligen att fastställa minimiregler för spårande och identifiering, frysning, förverkande och förvaltning av egendom i straffrättsliga ärenden och att underlätta genomförandet av unionens restriktiva åtgärder när det är nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av sådana åtgärder.

I artikel 2 definieras tillämpningsområdet genom en förteckning över de brott för vilka bestämmelserna i detta direktiv bör tillämpas. Denna förteckning omfattar de brott som förtecknas i artikel 83 i EUF-fördraget och de brott som är harmoniserade på EU-nivå. Artikel 2 om tillämpningsområdet omfattar dessutom ett antal brott som vanligtvis begås av organiserade kriminella grupper. Dessutom ingår brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. I syfte att spåra och identifiera egendom omfattas brott som är belagda med ett maximistraff på minst ett års fängelse.

I artikel 3 definieras de centrala begrepp som används i förfarandet för återvinning av tillgångar, de definitioner som för närvarande ingår i direktivet om förverkande behålls och nya definitioner läggs till, till exempel när det gäller att spåra utredningar samt begreppen ”riktade ekonomiska sanktioner” och ”unionens restriktiva åtgärder”. Hänvisningar till termen ”tillgång” ska förstås på ett icke-tekniskt sätt. Vid tillämpningen av bestämmelserna om spårande och identifiering, frysning, förverkande och förvaltning av egendom inom ramen för

straffrättsliga förfaranden används och definieras begreppen ”vinning”, ”hjälpmedel” och ”egendom”.

Bestämmelser om spårande och identifiering av tillgångar (kapitel II, artiklarna 4–10)

Bestämmelserna i kapitel II grundar sig på artikel 87.2 i EUF-fördraget. Bestämmelserna syftar därför till att spåra och identifiera egendom i straffrättsliga frågor samt till att underlätta genomförandet av unionens restriktiva åtgärder när det är nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av sådana åtgärder.

Enligt artikel 4 ska medlemsstaterna säkerställa utredningar om spårande av tillgångar i syfte att underlätta gränsöverskridande samarbete, särskilt när det finns misstanke om att ett brott kan leda till betydande ekonomiska vinster och för att förebygga, upptäcka eller utreda överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

I artikel 5 fastställs medlemsstaternas skyldighet att inrätta minst ett kontor för återvinning av tillgångar, i linje med det nuvarande rådsbeslutet om kontor för återvinning av tillgångar. Utöver de nuvarande reglerna fastställs i denna bestämmelse de specifika uppgifterna för kontoren för återvinning av tillgångar, inbegripet utbyte av information med andra medlemsstaters kontor för återvinning av tillgångar, även i samband med förebyggande, upptäckt och utredning av överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Denna artikel ger också kontoren för återvinning av tillgångar i uppdrag att spåra och identifiera egendom som tillhör fysiska eller juridiska personer som är föremål för unionens restriktiva åtgärder. I detta sammanhang skulle kontoren för återvinning av tillgångar också ha befogenhet att vidta omedelbara åtgärder för att tillfälligt frysa egendomen i fråga.

I artikel 6 fastställs den information som medlemsstaterna bör göra direkt tillgängliga för kontoren för återvinning av tillgångar för att säkerställa ett snabbt svar på förfrågningar om information från andra medlemsstater, en aspekt som inte regleras i rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar.

I artikel 7 föreskrivs särskilda skyddsåtgärder när det gäller tillgång till information. Denna bestämmelse syftar till att säkerställa att nationella myndigheter får tillgång till informationen efter behov med nödvändiga säkerhets- och sekretessregler.

I artikel 8 fastställs en övervakningsram för de behöriga nationella myndigheternas tillgång till information. Syftet med denna bestämmelse är att förhindra missbruk eller otillräcklig tillgång till information.

I artikel 9 regleras informationsutbytet mellan kontor för återvinning av tillgångar, både på eget initiativ och på begäran, och fler data tillhandahålls jämfört med rådets beslut om kontor för återvinning av tillgångar, bland annat genom att ange syftet med sådana utbyten, den minimiinformation som ska ingå i gränsöverskridande framställningar, kanalen för informationsutbyte (Siena) och skälen för avslag.

I artikel 10 fastställs tidsfristerna för att besvara en begäran om information, utan att de tidsfrister som anges i rådets beslut, som hänvisar till tidsfristerna i rådets rambeslut

2006/960/JHA¹⁷, ändras. Denna bestämmelse reglerar två scenarier, nämligen normala begäranden som bör besvaras inom sju dagar och brådskande begäranden som bör behandlas inom åtta timmar.

Bestämmelser om frysning och förverkande av tillgångar (kapitel III, artiklarna 11–18).

Bestämmelserna om frysning och förverkande grundar sig på artikel 83 i EUF-fördraget. Bestämmelserna i kapitel III ska tillämpas på brott som omfattas av artikel 2.1,-2.4 i detta direktiv, men inte på frysning enligt unionens restriktiva åtgärder.

Enligt artikel 11 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att olagliga tillgångar kan frysas snabbt och vid behov med omedelbar verkan för att undvika att de försvinner. Dessa åtgärder omfattar – utöver de åtgärder som anges i direktivet om förverkande – en möjlighet för kontoren för återvinning av tillgångar att vidta tillfälliga brådskande åtgärder för frysning till dess att ett formellt beslut om frysning kan utfärdas. I denna artikel föreskrivs också en särskild skyddsåtgärd som fastställer att beslutet om frysning endast ska gälla så länge som det är nödvändigt och att egendomen omedelbart ska återlämnas om den inte förverkas.

Enligt artikel 12 ska medlemsstaterna möjliggöra förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott efter en slutlig fällande dom och möjliggöra förverkande av egendom till ett värde som är likvärdigt med vinningen av brottet ("standardförverkande och förverkande av värde" enligt gällande EU-regler).

Enligt artikel 13 ska medlemsstaterna möjliggöra förverkande av egendom som den tilltalade eller misstänkta personen har överfört till en tredje man i syfte att undvika förverkande ("förverkande hos tredje man" enligt direktivet om förverkande). Ett sådant förverkande är endast motiverat om tredje man kände till eller borde ha känt till att överföringen av egendomen gjordes för det ändamålet. I bestämmelserna anges omständigheter som är relevanta för denna bedömning.

Enligt artikel 14 ska medlemsstaterna möjliggöra förverkande av egendom som tillhör en dömd person när den nationella domstolen i en medlemsstat är övertygad om att egendomen härrör från brottslig verksamhet ("utvidgat förverkande"). Vid bedömningen ska den nationella domstolen beakta samtliga omständigheter i ärendet, däribland omständigheten att värdet på egendomen inte står i proportion till den dömda personens lagligt förvärvade inkomst. Jämfört med direktivet om förverkande bör denna möjlighet vara tillgänglig för alla brott som omfattas av direktivet.

Enligt artikel 15 ska medlemsstaterna föreskriva en möjlighet till förverkande när allt bevismaterial för ett brott föreligger, men en fällande dom inte är möjlig på grund av ett begränsat antal omständigheter. Dessa omständigheter omfattar, utöver sjukdom och avvikande (som redan ingår i direktivet om förverkande), den misstänkta eller tilltalade personens död samt immunitet eller amnesti, eller det faktum att de tidsfrister som föreskrivs i

¹⁷ Rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (EUT L 386, 29.12.2006, s. 89).

nationell rätt har löpt ut. Tillämpningsområdet när det gäller brott är begränsat till brott med ett maximistraff på minst 4 års fängelse.

Genom artikel 16 införs en ny möjlighet till förverkande när tillgångar fryses på grund av misstanke om inblandning i organiserad brottslighet och där förverkande enligt andra bestämmelser i direktivet inte är möjligt. Den bör endast tillåta förverkande av tillgångar om den nationella domstolen är övertygad om att tillgångarna i fråga härrör från brottslig verksamhet. Detta konstaterande ska grunda sig på en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet, även om värdet på egendomen inte står i proportion till ägarens lagligt förvärvade inkomst. Tillämpningsområdet när det gäller brott är begränsat till brott med ett maximistraff på minst 4 års fängelse.

Enligt artikel 17 ska medlemsstaterna säkerställa att tillgångar spåras efter en fällande dom för att säkerställa en effektiv verkställighet av ett beslut om förverkande. Enligt denna artikel ska medlemsstaterna dessutom överväga att använda förverkad egendom för offentliga eller sociala ändamål. Båda bestämmelserna grundar sig på relevanta bestämmelser i direktivet om förverkande.

Artikel 18 syftar till att säkerställa att brottsoffrens rätt till ersättning inte påverkas av åtgärderna för förverkande, i likhet med den relevanta bestämmelsen i förverkandedirektivet.

Bestämmelser om förvaltning av tillgångar (kapitel IV, artiklarna 19–21)

Bestämmelserna om förvaltning grundar sig på artikel 83 i EUF-fördraget. Bestämmelserna i kapitel IV ska därför tillämpas på de brott som omfattas av artikel 2.1-2.4 i detta direktiv, men inte på frysning enligt unionens restriktiva åtgärder.

Enligt artikel 19 ska medlemsstaterna säkerställa att frysta eller förverkade tillgångar förvaltas effektivt fram till dess att de avyttras. Syftet med denna bestämmelse är att ytterligare klargöra tillämpningsområdet för detta allmänna krav (i likhet med den relevanta bestämmelsen i direktivet om förverkande) och att bevara egendomarnas värde och minimera förvaltningskostnaderna. För att uppnå detta mål är medlemsstaterna skyldiga att göra en preliminär bedömning av de kostnader som kommer att uppstå för förvaltningen av egendomarna ("planering inför ett beslagtagande").

Enligt artikel 20 ska medlemsstaterna ge möjlighet att överföra eller sälja frysta tillgångar innan beslutet om förverkande utfärdas ("förtida försäljning"). I bestämmelsen specificeras vidare omfattningen av denna allmänna skyldighet (som fastställs i direktivet om förverkande), enligt vilken förtida försäljning under vissa omständigheter ska ske för att undvika värdeförlust hos egendom, eller att förvaltningskostnaderna blir oproportionerligt höga. Detta krav omfattas av ett antal skyddsåtgärder för att skydda den berörda personens legitima intressen. Dessa garantier omfattar, utöver de allmänna garantierna, rätten att bli hörd innan beslut om förtida försäljning fattas. Dessa regler är tillämpliga på egendom som identifierats i samband med genomförandet av unionens restriktiva åtgärder i den mån den har frysts i samband med anklagelser om brott, såsom brott mot unionens restriktiva åtgärder. Dessutom innehåller artikel 20 en möjlighet att debitera den verkliga huvudmannen kostnaderna för förvaltningen av de frysta tillgångarna.

I artikel 21 föreskrivs att medlemsstaterna ska inrätta minst ett kontor för förvaltning av tillgångar, och uppgifterna för kontoren för förvaltning av tillgångar fastställs på ett mer exakt sätt jämfört med de relevanta bestämmelserna i direktivet om förverkande.

Bestämmelser om skyddsåtgärder (kapitel V, artiklarna 22–24)

Bestämmelserna om skyddsåtgärder grundar sig på artikel 82.2 i EUF-fördraget. Bestämmelserna i kapitel V ska tillämpas på de brott som omfattas av artikel 2.1-2.4 i detta direktiv.

Skyddsåtgärderna i detta avsnitt är i stort sett baserade på de nuvarande bestämmelserna i direktivet om förverkande, samtidigt som de innehåller ytterligare förtydliganden som ökar deras effektivitet och uppdaterar skyddsåtgärderna i förhållande till de nya dataskyddsreglerna.

Artikel 22 syftar till att säkerställa att berörda personer informeras om de åtgärder för frysning och förverkande som vidtagits, inbegripet skälen till att de antagits.

I artikel 23 fastställs mer specifika krav som säkerställer att det finns effektiva rättsmedel mot åtgärder som vidtas på grundval av bestämmelserna i detta direktiv. Detta inbegriper även rätten till tillgång till försvarare.

Bestämmelser om den strategiska ramen för återvinning av tillgångar (kapitel VI, artiklarna 24–27)

De flesta bestämmelserna i detta avsnitt är nya och syftar till att säkerställa att det övergripande förfarandet för återvinning och förverkande av tillgångar blir effektivare.

Enligt artikel 24 ska medlemsstaterna anta en nationell strategi för återvinning av tillgångar och uppdatera den vart femte år. Den nationella strategin är ett verktyg för medlemsstaterna att fastställa åtgärder för att öka insatserna från de nationella myndigheter som deltar i processen för återvinning av tillgångar, säkerställa och underlätta samarbete och samordning och mäta framsteg. I detta syfte bör strategin fastställa mål, resursbehov (inbegripet utbildning) samt samarbetsmekanismer mellan de berörda nationella myndigheterna.

Enligt artikel 25 ska medlemsstaterna säkerställa att särskilt kontoren för återvinning av tillgångar och kontoren för förvaltning av tillgångar har de resurser som krävs för att utföra sina uppgifter.

Enligt artikel 26 ska medlemsstaterna inrätta ett centraliserat register med relevant information om frysta, förvaltrade och förverkade tillgångar. Kontor för återvinning av tillgångar, kontor för förvaltning av tillgångar och andra myndigheter som har till uppgift att spåra och identifiera eller förvalta tillgångar bör ha tillgång till detta register.

Enligt artikel 27 ska medlemsstaterna samla in statistiska data om de åtgärder som vidtagits på grundval av detta direktiv och årligen överlämna dessa data till kommissionen. Tillförlitliga och fullständiga statistiska data är avgörande för en korrekt bedömning av effektiviteten hos de åtgärder som antas enligt detta direktiv. Artikel 27 ger kommissionen befogenhet att vid behov anta delegerade akter om den information som ska samlas in och om metoder.

Bestämmelser om samarbete mellan kontor för återvinning av tillgångar och EU:s organ, byråer och tredjeländer (kapitel VII, artiklarna 28 och 29)

Bestämmelserna om samarbete är nya och återspeglar målet att tillhandahålla en övergripande rättslig ram som omfattar alla relevanta aspekter av återvinning av tillgångar.

Artikel 28 syftar till att säkerställa samarbete mellan kontoren för återvinning av tillgångar och Europeiska åklagarmyndigheten, Europol och Eurojust, i syfte att underlätta spårande och identifiering av egendom som kan bli föremål för förverkande. I artikeln föreskrivs också att kontoren för återvinning av tillgångar vid behov måste samarbeta med Europol och Eurojust för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 29 syftar till att säkerställa samarbete mellan kontoren för återvinning av tillgångar och kontoren för förvaltning av tillgångar och deras motsvarigheter i tredjeländer. Samarbetet mellan kontoren för återvinning av tillgångar omfattar situationer där det är nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Slutbestämmelser (kapitel VIII, artiklarna 30–37)

I detta avsnitt behandlas ett antal rättsliga och tekniska frågor. För det första ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter, med förbehåll för de villkor som anges i den artikeln (artikel 30). För det andra krävs det att medlemsstaterna underrättar kommissionen om de utsedda behöriga myndigheterna och relevanta kontaktpunkter i enlighet med artikel 5 och artikel 21 i detta direktiv (artikel 31). Dessutom innehåller detta kapitel en bestämmelse om införlivande i nationell rätt (artikel 32) och föreskriver en skyldighet för kommissionen att rapportera till Europaparlamentet och rådet om genomförandet och den efterföljande utvärderingen av detta direktiv (artikel 33). Det klargör förhållandet till andra rättsliga instrument (artikel 34) och föreskriver att fem befintliga rättsakter ska ersättas (artikel 35). Endast Danmark förblir bundet av rådsbeslutet om kontor för återvinning av tillgångar för att säkerställa att samarbetet med de danska kontoren för återvinning av tillgångar även i fortsättningen kommer att styras av EU:s relevanta regelverk. Slutligen innehåller detta avsnitt regler om ikraftträdande (artikel 36) och adressater (artikel 37).

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om återvinning och förverkande av tillgångar

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 82.2, 83.1, 83.2 och 87.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹⁸,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) I Europols hotbilda-bedömning avseende den grova organiserade brottsligheten (Socta) för 2021 belystes det växande hotet från organiserad brottslighet och kriminell infiltration. Till följd av de stora intäkterna från den organiserade brottsligheten, som uppgår till minst 139 miljarder euro per år och i allt högre grad tvättas genom ett parallellt underjordiskt finansiellt system, utgör tillgången på vinning från brottslig verksamhet ett betydande hot mot ekonomins och samhällets integritet, vilket urholkar rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna. EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025 syftar till att komma till rätta med det genom att främja gränsöverskridande samarbete, ge stöd till effektiva utredningar mot kriminella nätverk, undanröja vinning från brottslig verksamhet och anpassa brottsbekämpningen och rättsväsendet till den digitala eran.
- (2) Den viktigaste drivkraften bakom den gränsöverskridande organiserade brottsligheten, inklusive kriminella högrisknätverk, är ekonomisk vinning. För att hantera det allvarliga hot som den organiserade brottsligheten utgör bör de behöriga myndigheterna därför ges möjlighet att effektivt spåra och identifiera, frysa, förverka och förvalta hjälpmedel till och vinning av brott och egendom som härrör från brottslig verksamhet.
- (3) För att systemet för återvinning av tillgångar ska bli effektivt fordras att man snabbt spårar och identifierar hjälpmedel till och vinning av brott och egendom som misstänks vara av brottsligt ursprung. Vinningen, hjälpmedlen och egendomen sedan bör frysas för att förhindra att de försvinner, varefter de bör förverkas när de straffrättsliga förfarandena har avslutats. För att systemet för återvinning av tillgångar ska bli effektivt krävs dessutom en effektiv förvaltning av den frysta och förverkade egendomen för att bevara dess värde för staten eller för brottsoffren vid ett återställande.

¹⁸ EUT C , , s. .

- (4) Unionens nuvarande rättsliga ram för spårande och identifiering, frysning, förverkande och förvaltning av vinning, hjälpmedel och egendom och för kontoren för återvinning av tillgångar består av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU¹⁹, rådets beslut 2007/845/JHA²⁰ och rådets rambeslut 2005/212/JHA²¹. Kommissionen har utvärderat direktiv 2014/42/EU och rådets beslut 2007/845/JHA och kommit fram till att den nuvarande ramen inte fullt ut har uppnått det politiska målet att bekämpa organiserad brottslighet genom att fränta brottslingarna deras vinster.
- (5) Den befintliga rättsliga ramen bör därför uppdateras för att underlätta och säkerställa effektiva insatser för återvinning och förverkande i hela unionen. I detta syfte bör direktivet fastställa minimiregler för spårande och identifiering, frysning, förverkande och förvaltning av egendom inom straffrättsliga förfaranden. Straffrättsliga förfaranden är i detta sammanhang ett självständigt begrepp i unionsrätten i enlighet med EU-domstolens tolkning och utan hinder av vad som sägs i rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Begreppet omfattar alla typer av beslut om frysning och förverkande som utfärdas efter förfaranden i anledning av brott. Det omfattar även andra slags beslut som utfärdats utan slutlig fällande dom. Straffrättsliga förfaranden kan även innefatta brottsutredningar som utförs av polisen och andra brottsbekämpande myndigheter. Det är nödvändigt att stärka de behöriga myndigheternas kapacitet att beröva brottslingar vinningen av deras brottsliga verksamhet. För att åstadkomma detta bör det fastställas regler som stärker kapaciteten för spårande och identifieringen och frysning, förbättrar förvaltningen av fryst och förverkad egendom, stärker instrumenten för förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott och av egendom som härrör från brottslig verksamhet som bedrivs av kriminella organisationer samt ökar den övergripande effektiviteten i systemet för återvinning av tillgångar.
- (6) Dessutom har de unika och långtgående restriktiva åtgärder som unionen vidtagit till följd av den ryska invasionen i Ukraina tydliggjort att det krävs ytterligare ansträngningar för att säkerställa ett effektivt genomförande av såväl sektoriella som enskilda restriktiva åtgärder i hela unionen. Även om unionens restriktiva åtgärder inte är av straffrättslig karaktär och brottsliga handlingar inte är en förutsättning för att de ska vidtas, är de beroende av frysning av tillgångar (dvs. riktade ekonomiska sanktioner) och sektorsspecifika åtgärder, och de bör därför gynnas av en stärkning av möjligheterna i samband med identifiering och spårande av egendom. För att åstadkomma detta bör det fastställas regler för att effektivisera identifiering och spårande av egendom som ägs eller kontrolleras av fysiska eller juridiska personer som är föremål för sådana restriktiva åtgärder och för att främja ett ökat internationellt samarbete mellan kontoren för återvinning av tillgångar och deras motsvarigheter i tredjeländer. Åtgärderna som rör frysning och förverkande enligt detta direktiv, särskilt de som omfattas av kapitlen III och IV, är dock fortfarande begränsade till situationer där egendomen härrör från brottslig verksamhet, såsom överträdelse av unionens restriktiva åtgärder. Detta direktiv reglerar inte frysningen av tillgångar och ekonomiska resurser inom ramen för unionens restriktiva åtgärder.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU av den 3 april 2014 om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen (EUT L 127, 29.4.2014, s. 39).

²⁰ Rådets beslut 2007/845/RIF av den 6 december 2007 om samarbete mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar när det gäller att spåra och identifiera vinning eller annan egendom som härrör från brott (EUT L 332, 18.12.2007, s. 103).

²¹ Rådets rambeslut 2005/212/RIF av den 24 februari 2005 om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott (EUT L 68, 15.3.2005, s. 49)

- (7) De åtgärder som syftar till att öka möjligheterna att spåra och identifiera relevant egendom i förbindelse med fysiska eller juridiska personer som omfattas av unionens restriktiva åtgärder, samt kompletterande åtgärder för att säkerställa att sådan egendom inte överförs eller döljs för att kringgå unionens restriktiva åtgärder, bidrar till att förebygga och upptäcka eventuella överträdelser av unionens restriktiva åtgärder och stärka det gränsöverskridande samarbetet vid utredningar av möjliga brott.
- (8) Reglerna bör underlätta det gränsöverskridande samarbetet genom att de behöriga myndigheterna ges de befogenheter och resurser som krävs för att snabbt och effektivt besvara förfrågningar från myndigheter i andra medlemsstater. Bestämmelser om tidig spårning och identifiering, brådskanande åtgärder för frysning eller effektiv förvaltning förbättrar möjligheterna att återvinna tillgångar över gränserna. Med tanke på den organiserade brottslighetens globala karaktär bör även samarbetet med tredjeländer stärkas.
- (9) Eftersom de kriminella organisationerna ägnar sig åt olika typer av brottslighet, bedriver en systematisk och vinstinriktad samverkan och är involverade i en rad olika illegala verksamheter på olika marknader, krävs det att åtgärderna för frysning och förverkande täcker vinsterna av brott från alla områden av brottslighet där de organiserade kriminella grupperna är verksamma för att en effektiv kamp ska kunna föras mot den organiserade brottsligheten. Dessa brott omfattas av de områden av brottslighet som förtecknas i artikel 83.1, bland annat olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen enligt definitionen i protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, vilket kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, där unionen är part. Utöver de brott som förtecknas i artikel 83.1 bör direktivets tillämpningsområde omfatta de brott som är harmoniserade på EU-nivå, inbegripet bedrägerier som riktar sig mot Europeiska unionens finansiella intressen mot bakgrund av att de organiserade kriminella gruppernas allt högre grad av involvering i det brottsområdet. Direktivets tillämpningsområde bör dessutom omfatta miljöbrott, som är en kärnverksamhet för organiserade kriminella grupper och ofta är kopplade till penningtvätt eller avser avfall och restprodukter som uppkommer i samband med framställning av och handel med narkotika. Hjälptill olaglig inresa och vistelse utgör en kärnverksamhet för organiserade kriminella grupper och är vanligtvis kopplad till människohandel.
- (10) Andra brott som begås inom kriminella organisationer spelar en avgörande roll för att generera intäkter och möjliggöra ytterligare brott, inklusive allvarliga brott av gränsöverskridande karaktär. Sådana brott bör omfattas av direktivets tillämpningsområde i den utsträckning de begås inom ramen för en kriminell organisation. Förfalskning och piratkopiering är kopplat till penningtvätt och dokumentförfalskning och hotar den inre marknadens funktion och den rättvisa konkurrensen. Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk, är ofta sammankopplad med penningtvätt och utgör en viktig finansieringskälla för de organiserade kriminella grupperna. Förfalskning av administrativa handlingar och olaglig handel med dessa handlingar, inbegripet bankhandlingar och identitetshandlingar, är ett viktigt verktyg för att möjliggöra penningtvätt, människohandel och smuggling av migranter och bör därför omfattas av detta direktivs tillämpningsområde. Andra brott som ofta begås inom en organiserad kriminell grupp är mord eller grov misshandel liksom olaglig handel med mänskliga organ och vävnader, som är en inkomstkälla för organiserade kriminella grupper i samband med uppdragsmord, hot och människohandel. På liknande sätt används

kidnappning, olaga frihetsberövande eller tagande av gisslan, liksom beskyddarverksamhet och utpressning, antingen som inkomstkälla genom insamling av lösensummor eller som skrämselfaktik mot motståndare. Organiserad stöld eller väpnat rån är ett av de vanligaste sätten att skapa vinst för organiserade kriminella grupper och begås ofta i samband med andra brott, särskilt olaglig handel med skjutvapen. På samma kan handel med stulna fordon skapa vinst men även utgöra ett brott som möjliggör andra brott genom att tillhandahålla de hjälpmedel som krävs för att utföra ytterligare brott. Dessutom är det viktigt att inkludera skattebrott i direktivets tillämpningsområde i den utsträckning de begås inom ramen för en kriminell organisation, eftersom detta specifika brott är en möjlig inkomstkälla, särskilt när de verkar i gränsöverskridande sammanhang. Typiska metoder som används för skattebedrägeri eller skatteundandragande är att använda gränsöverskridande bolagsstrukturer eller liknande arrangemang för att på ett bedrägligt sätt få skatteförmåner och skatteåterbetalningar, gömma tillgångar eller vinster, slå samman lagliga och olagliga vinster och tillgångar eller överföra dem till andra enheter utomlands för att dölja deras ursprung eller (verkliga) huvudmannaskap.

- (11) [För att säkerställa ett effektivt genomförande av unionens restriktiva åtgärder är det nödvändigt att utvidga direktivets tillämpningsområde till att omfatta överträdelser av unionens restriktiva åtgärder].
- (12) För att fånga upp egendom som kan omvandlas och överföras för att dölja dess ursprung, och för att säkerställa harmoniserade och tydliga definitioner i hela unionen, bör egendom som kan bli föremål för frysning och förverkande definieras brett. Den bör omfatta rättsliga handlingar eller instrument som styrker äganderätt eller intresse i den egendom som är föremål för frysning och förverkande, till exempel finansiella instrument eller handlingar som kan ge upphov till borgenärsfordringar och som normalt innehas av den person som berörs av de relevanta förfarandena, samt truster. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av de befintliga nationella förfarandena för bevarande av juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till egendom, eftersom de tillämpas av de behöriga nationella myndigheterna eller offentliga organen i enlighet med nationell rätt. Definitionen bör omfatta alla former av egendom, inklusive kryptotillgångar.
- (13) För att fånga upp egendom som kan omvandlas och överföras för att dölja dess ursprung, och för att säkerställa harmonisera och tydliga definitioner i hela unionen, bör vinning av brott ges en bred definition som inbegriper direkt vinning av brottslig verksamhet och alla indirekta vinster, innefattande all efterföljande återinvestering eller omvandling av direkt vinning, i linje med definitionerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805²². Därmed bör vinning inkludera vilken egendom som helst, även den som helt eller delvis har omvandlats till annan egendom, eller den som har uppblandats med egendom som förvärvats från lagliga källor, upp till det beräknade värdet på den uppblandade vinningen. Den bör också inkludera den inkomst eller de andra fördelar som härrör från vinning av brott eller från egendom som sådan vinning har omvandlats till eller uppblandats med.
- (14) För att underlätta gränsöverskridande samarbete är spårande och identifiering av egendom i ett tidigt skede av en brottsutredning av avgörande betydelse för att säkerställa en snabb identifiering av hjälpmedel, vinning eller egendom som senare

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande (EUT L 303, 28.11.2018, s. 1).

kan förverkas, inbegripet egendom som härrör från brottslig verksamhet i andra jurisdiktioner. För att säkerställa att finansiella utredningar prioriteras i tillräckligt hög grad i alla medlemsstater, så att brott av gränsöverskridande karaktär kan hanteras, är det nödvändigt att kräva att de behöriga myndigheterna inleder spårande av tillgångar så snart det föreligger misstanke om brottslig verksamhet som sannolikt kommer att ge upphov till betydande ekonomiska fördelar.

- (15) Utredningar för att spåra och identifiera egendom bör också inledas vid behov för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. För detta ändamål bör kontoren för återvinning av tillgångar ha befogenhet att spåra och identifiera egendom som tillhör fysiska eller juridiska personer som är föremål för riktade ekonomiska sanktioner. När egendomen väl identifierats bör kontoren för återvinning av tillgångar ha befogenhet att tillfälligt frysa egendomen för att säkerställa att den inte försvinner.
- (16) På grund av den gränsöverskridande karaktären hos de medel som används av de organiserade kriminella grupperna bör medlemsstaterna snabbt utbyta information som kan leda till identifiering av hjälpmedel vid och vinning av brott och annan egendom som ägs eller kontrolleras av brottslingar eller av fysiska eller juridiska personer som är föremål för unionens restriktiva åtgärder. För det ändamålet är det nödvändigt att ge kontoren för återvinning av tillgångar befogenhet att spåra och identifiera egendom som senare kan förverkas, säkerställa att de har tillgång till nödvändig information på tydliga villkor och fastställa regler för snabbt informationsutbyte mellan kontoren, på eget initiativ eller på begäran. I brådskande fall där det finns risk för att egendomen förstörs bör svar på begäran om information lämnas så snart som möjligt och senast inom åtta timmar.
- (17) För att kunna genomföra effektiva utredningar om spårande av tillgångar och snabbt besvara gränsöverskridande begäranden bör kontoren för återvinning av tillgångar ha tillgång till den information som gör det möjligt för dem att fastställa förekomsten av, äganderätten till eller kontrollen över egendom som kan bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande. Därför bör kontoren för återvinning av tillgångar ha åtkomst till relevanta data såsom skatteuppgifter, nationella medborgarskaps- och befolkningsregister, kommersiella databaser och socialförsäkringsuppgifter. Detta bör inbegripa brottsbekämpningsrelaterad information i den mån data som kriminalregister, fordonskontroller, husrannsakan och tidigare rättsliga åtgärder såsom beslut om frysning och förverkande eller beslag av kontanter kan vara av värde för att identifiera relevant egendom. Tillgången till information bör omfattas av särskilda skyddsåtgärder som förhindrar missbruk av rätten till tillgång. Dessa skyddsåtgärder bör inte påverka tillämpningen av artikel 25 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/680²³. Den direkta och omedelbara tillgången till denna information hindrar inte medlemsstaterna från att låta tillgången omfattas av rättssäkerhetsgarantier som fastställs i nationell rätt, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till behovet av att kontoren för återvinning av tillgångar snabbt kan besvara gränsöverskridande begäranden. Tillämpning av rättssäkerhetsgarantier för tillgång till databaser bör inte påverka möjligheterna för kontoren för återvinning av tillgångar att besvara förfrågningar från andra medlemsstater, särskilt vid brådskande begäranden.

²³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana data och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

Tillgången till relevanta databaser och register enligt detta direktiv bör komplettera tillgången till information om bankkonton i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153²⁴ och till information om verkligt huvudmannskap i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849²⁵.

- (18) För att trygga säkerheten för informationsutbytet mellan kontoren för återvinning av tillgångar bör användningen av nätapplikationen för säkert informationsutbyte (Siena), som förvaltas av Europol i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794²⁶, vara obligatorisk för all kommunikation mellan kontor inför återvinning av tillgångar enligt detta direktiv. Därför bör alla kontor för återvinning av tillgångar ha direkt tillgång till Siena för att kunna fullgöra alla de uppgifter som anförtros dem genom detta direktiv.
- (19) Frysning och förverkande inom ramen för detta direktiv är autonoma koncept som inte bör hindra medlemsstater från att genomföra bestämmelserna i detta direktiv genom instrument som i enlighet med nationell rätt skulle anses vara sanktioner eller andra typer av åtgärder.
- (20) Förverkande leder till slutgiltigt berövande av egendom. Att egendom tas om hand kan dock vara en förutsättning för förverkande och är ofta avgörande för effektiv verkställighet av ett beslut om förverkande. Egendom tas om hand genom frysning. För att förhindra att egendom skingras innan ett frysningsbeslut kan utfärdas bör de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna, inklusive kontoren för återvinning av tillgångar, ha befogenhet att omedelbart vidta åtgärder för att säkra egendom.
- (21) Med tanke på den begränsning av rätten till egendom som införs genom beslutet om frysning, bör sådana provisoriska åtgärder inte vidmakthållas längre än vad som är nödvändigt för att hålla egendomen tillgänglig för ett eventuellt senare förverkande. För detta kan det krävas att den nationella domstolen omprövar beslutet för att kontrollera att det fortfarande finns skäl att förhindra att egendomen skingras.
- (22) Frysning åtgärder bör inte påverka möjligheten att betrakta specifik egendom som bevismaterial under hela förfarandet under förutsättning att egendomen i slutet av förfarandet görs tillgänglig för effektiv verkställighet av beslutet om förverkande. Inom ramen för straffrättsliga förfaranden får egendom också frysas för dess eventuella senare återställande eller för att säkra ersättning för skador som orsakats av ett brott.
- (23) Utöver åtgärder för förverkande som gör det möjligt för myndigheter att frånta brottslingar vinning eller hjälpmedel som direkt härrör från brott, är det, efter en slutgiltig fällande dom, nödvändigt att göra det möjligt att förverka egendom till ett värde som motsvarar vinningen av eller hjälpmedlen vid brottet för att fånga upp

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 av den 20 juni 2019 om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och annan information för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott och om upphävande av rådets beslut 2000/642/RIF (EUT L 186, 11.7.2019, s. 122).

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2018/843/EU (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73)

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

egendom till ett värde som motsvarar vinningen och hjälpmedlen, när det är omöjligt att lokalisera sådan vinning och sådana hjälpmedel. Det står medlemsstaterna fritt att definiera förverkande av egendom till motsvarande värde som en underordnad eller alternativ åtgärd till direkt förverkande, beroende på vad som är lämpligt i enlighet med nationell rätt.

- (24) Att misstänkta och tilltalade personer överför egendom eller vinning till en införstådd tredje man för att undvika förverkande är vanligt och allmänt förekommande. Förvärv som görs av tredje man avser situationer där till exempel egendom direkt eller indirekt, t.ex. genom en mellanhand, har förvärvats av tredje man från en misstänkt eller tilltalad person, även situationer där brottet har begåtts på deras vägnar eller till gagn för dem, och när en tilltalad saknar egendom som kan förverkas. Ett sådant förverkande bör vara möjligt åtminstone i de fall där det har fastställts att tredje man hade kännedom om eller borde ha haft kännedom om att överföringens eller förvärvets syfte var att undvika förverkande, på grundval av konkreta fakta och omständigheter, inbegripet att överföringen genomfördes utan ersättning eller i utbyte mot ett belopp som var betydligt lägre än marknadsvärdet. Bestämmelserna om förverkande hos tredje man bör utvidgas till att omfatta både fysiska och juridiska personer, utan att det påverkar tredje mans rätt att bli hörd, inbegripet rätten att hävda äganderätt till den berörda egendomen. Under alla omständigheter bör rättigheterna för tredje man som handlar i god tro inte påverkas.
- (25) Kriminella organisationer ägnar sig åt en lång rad olika typer av brottslig verksamhet. För att effektivt bekämpa organiserad brottslig verksamhet kan det finnas situationer där det är lämpligt att efter en brottmålsdom för ett brott som kan ge upphov till ekonomiska fördelar inte endast förverka egendom knuten till ett specifikt brott, inbegripet vinning av eller hjälpmedel vid brottet, utan även ytterligare egendom som enligt domstolens bedömning härrör från brottsliga handlingar.
- (26) Förverkande bör också vara möjligt, om en domstol är övertygad om att hjälpmedlen, vinningen eller egendomen i fråga härrör från brottsliga handlingar, men en slutlig fällande dom inte är möjlig på grund av den misstänkta eller tilltalade personen är sjuk, har avvikit eller avlidit, eller inte kan hållas ansvarig på grund av immunitet eller amnesti enligt nationell rätt. Detta bör också vara möjligt, om de tidsfrister som föreskrivs i nationell rätt har löpt ut, om dessa tidsfrister inte är tillräckligt långa för att möjliggöra en effektiv utredning och lagföring av de relevanta brotten. Förverkande i sådana fall bör endast tillåtas om den nationella domstolen är övertygad om att alla brottsrekvisit föreligger. Av proportionalitetsskäl bör förverkande av egendom utan föregående fällande dom begränsas till fall av allvarliga brott. Svarandens rätt att få kännedom om förfarandet och att företrädas av en advokat bör inte påverkas.
- (27) I detta direktiv bör med sjukdom förstås oförmågan hos den misstänkta eller tilltalade personen att närvara vid det straffrättsliga förfarandet under en längre period, vilket innebär att förfarandet inte kan fortsätta.
- (28) På grund av den organiserade brottslighetens svåröverskådliga karaktär är det inte alltid möjligt att koppla egendom som härrör från brottslig verksamhet till ett specifikt brott och förverka sådan egendom. I sådana situationer bör förverkande vara möjligt på vissa villkor, särskilt följande: egendomen fryses på grundval av misstanke om brott som begåtts inom ramen för en kriminell organisation, dessa brott kan ge upphov till betydande ekonomiska fördelar och domstolen är övertygad om att den frysta egendomen härrör från brottslig verksamhet som bedrivs inom ramen för en kriminell organisation. Dessa villkor bör säkerställa att förverkande av egendom som inte härrör

från ett specifikt brott för vilket ägaren har dömts begränsas till brottslig verksamhet som bedrivs av kriminella organisationer av allvarlig art och som kan ge upphov till betydande fördelar. Vid bedömningen av om brotten kan ge upphov till betydande fördelar bör medlemsstaterna ta hänsyn till alla relevanta omständigheter kring brottet, inbegripet huruvida den brottsliga verksamheten har bedrivits i avsikt att ge regelbundna betydande vinster. Även om det inte får vara en förutsättning för att den nationella domstolen ska vara övertygad om att ett brott har begåtts, måste den nationella domstolen försäkra sig om att egendomen i fråga härrör från brott. Vid bedömningen av om egendomen i fråga härrör från brottslig verksamhet bör de nationella domstolarna beakta alla relevanta omständigheter i ärendet, inbegripet det faktum att egendomen är synnerligen oproportionerlig i förhållande till ägarens lagligt förvärvade inkomst. Medlemsstaterna bör sedan kräva och göra det faktiskt möjligt för egendomens ägare att visa att egendomen i fråga härrör från laglig verksamhet.

- (29) För att säkerställa att egendom som är eller kan bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande bibehåller sitt ekonomiska värde bör medlemsstaterna införa effektiva förvaltningsåtgärder. Sådana åtgärder bör inbegripa en systematisk bedömning av hur egendomens värde bäst kan bevaras och optimeras innan frysningsåtgärder vidtas, även kallad planering inför ett beslagtagande.
- (30) I situationer där den frysta egendomen är lättfördärlig, snabbt förlorar i värde eller där dess underhållskostnader inte står i proportion till det förväntade värdet vid tidpunkten för förverkandet, eller den är alltför svår att förvalta eller lätt kan ersättas, bör medlemsstaterna tillåta försäljning av den. Innan ett sådant beslut fattas bör ägaren till egendomen ha rätt att bli hörd. Medlemsstaterna bör överväga möjligheten att debitera den verkliga huvudmannen kostnaderna för förvaltningen av den frysta egendomen i stället för att till exempel beordra förtida försäljning samt vid en lagakraftvunnen fällande dom. Dessa regler, inbegripet möjligheten att kostnader för förvaltning av fryst egendom debiteras den verkliga huvudmannen, är tillämpliga på egendom som identifierats i samband med genomförandet av unionens restriktiva åtgärder i den mån den har frysts i samband med anklagelser om brott, såsom brott mot unionens restriktiva åtgärder.
- (31) Medlemsstaterna bör inrätta specialiserade myndigheter, kontor för förvaltning av tillgångar, som ska ha i uppgift att förvalta fryst och förverkad egendom i syfte att effektivt förvalta den egendom som frysts före förverkande och bevara dess värde i avvaktan på ett slutligt beslut om förverkande. Utan att det påverkar medlemsstaternas interna administrativa strukturer bör kontoren för förvaltning av tillgångar antingen vara enda myndighet som förvaltar fryst eller förverkad egendom eller ge stöd till decentraliserade aktörer i enlighet med nationella förvaltningsstrukturer och stödja berörda myndigheter med planering inför ett beslagtagande.
- (32) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad *Europakonventionen*), såsom dessa har tolkats i praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Detta direktiv bör genomföras i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (33) Besluten om frysning och förverkande påverkar i hög grad misstänkta och tilltalade personers rättigheter, och i särskilda fall även tredje man som inte åtalas. Direktivet bör föreskriva särskilda skyddsåtgärder och rättsmedel för att garantera skyddet av

deras grundläggande rättigheter vid genomförandet av detta direktiv i linje med rätten till en rättvis rättegång, rätten till ett effektivt rättsmedel och oskuldspresumtionen som fastslås i artiklarna 47 och 48 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

- (34) Den berörda parten bör utan dröjsmål underrättas om beslut om frysning, förverkande och förtida försäljning. Syftet med underrättelsen om dessa beslutet är bland annat att göra det möjligt för den berörda personen att bestrida besluten inför domstol. Därför bör sådana underrättelsen som en allmän regel ange skälet eller skälen för beslutet i fråga. Den berörda parten bör ha faktisk möjlighet att bestrida beslut om frysning, förverkande och förtida försäljning. När det gäller beslut om förverkande där alla delar av brottet föreligger men en brottmålsdom är omöjlig bör den tilltalade ha möjlighet att höras innan beslutet antas. Samma möjlighet bör ges den ägare som berörs av ett beslut om att sälja egendomen före förverkande.
- (35) Vid genomförandet av detta direktiv, och för att säkerställa att förverkandeåtgärderna är proportionerliga, bör medlemsstaterna föreskriva att förverkande av egendom inte ska beslutas i den mån det skulle vara oproportionerligt i förhållande till brottet i fråga. Vidare bör medlemsstater föreskriva möjligheten att man undantagsvis inte ska förordna om förverkande i den mån detta skulle, i enlighet med nationell rätt, innebära en oskälig börda för den berörda personen, varvid omständigheterna i respektive enskilt fall bör vara avgörande. Sådana undantagsfall bör begränsas till fall där det skulle försätta den berörda personen i en situation där det skulle vara mycket svårt för honom eller henne att överleva och omständigheterna i det enskilda fallet bör vara avgörande.
- (36) Detta direktiv bör genomföras utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU²⁷, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU²⁸, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU²⁹, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU³⁰, Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/343/EU³¹, Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/800/EU³² och Europaparlamentets och rådets Direktiv (EU) 2016/1919³³.
- (37) Det är särskilt viktigt att skyddet av personuppgifter, i enlighet med unionsrätten, säkerställs i samband med behandling av data enligt detta direktiv. I detta syfte bör

²⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden, EUT L 280, 26.10.2010, s. 1;

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden, EUT L 142, 1.6.2012, s. 1.

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

³⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 6.11.2013, s. 1).

³¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden, EUT L 65, 11.3.2016, s. 1.

³² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/800 av den 11 maj 2016 om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden (EUT L 132, 21.5.2016, s. 1).

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919 av den 26 oktober 2016 om rättshjälp för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden och för eftersökta personer i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder (EUT L 297, 4.11.2016, s. 1).

bestämmelserna i detta direktiv anpassas till direktiv (EU) 2016/680. Det bör särskilt anges att de personuppgifter som utbyts mellan kontoren för återvinning av tillgångar fortsatt ska begränsas till de kategorier av personuppgifter som förtecknas i avsnitt B punkt 2 i bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 ska tillämpas på behandlingen av personuppgifter vid unionens institutioner och organ, särskilt kontoren för återvinning av tillgångar, vid tillämpning av detta direktiv.

- (38) Det är särskilt viktigt att skyddet av personuppgifter, i enlighet med unionsrätten, säkerställs i samband med alla utbyten av information enligt detta direktiv. I detta syfte, och när det gäller behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, upptäcka eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, är dataskyddsbestämmelserna i direktiv (EU) 2016/680 tillämpliga på åtgärder som vidtas enligt detta direktiv. I tillämpliga fall, särskilt med tanke på den behandling av personuppgifter som görs av kontoren för förvaltning av tillgångar i samband med förvaltningen av egendomen, är dataskyddsbestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 tillämpliga.
- (39) Ett effektivt system för återvinning kräver samordnade insatser från ett brett spektrum av myndigheter, från brottsbekämpande myndigheter, inbegripet tullmyndigheter och skattemyndigheter, kontoren för återvinning av tillgångar och rättsliga myndigheter till myndigheter med ansvar för förvaltning av tillgångar, inbegripet kontoren för förvaltning av tillgångar. För att säkerställa att alla behöriga myndigheter vidtar samordnade åtgärder är det nödvändigt att fastställa ett mer strategiskt tillvägagångssätt för återvinning av tillgångar och främja ett ökat samarbete mellan de berörda myndigheterna samt att få en tydlig överblick över resultaten av återvinning av tillgångar. I detta syfte bör medlemsstaterna anta och regelbundet se över en nationell strategi för återvinning av tillgångar för att vägleda åtgärder i samband med finansiella utredningar, frysning och förverkande, förvaltning samt slutlig avyttring av relevanta hjälpmedel, intäkter eller egendom. Dessutom bör medlemsstaterna förse de behöriga myndigheterna med de resurser som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt. De behöriga myndigheterna bör förstås som de myndigheter som anförtros att utföra de uppgifter som anges i detta direktiv och i enlighet med de nationella uppläggen.
- (40) För att utvärdera ändamålsenligheten och effektiviteten hos ramen för återvinning, förvaltning och förverkande av tillgångar är det nödvändigt att samla in och offentliggöra en jämförbar uppsättning statistiska uppgifter om frysning, förvaltning och förverkande av egendom.
- (41) För att säkerställa att medlemsstaterna har enhetliga tillvägagångssätt för insamlingen av statistik bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen som ska komplettera detta direktiv genom att anta mer detaljerade bestämmelser om den information som ska samlas in och metoden för insamling av statistiken.
- (42) Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning³⁴. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som

³⁴ EGT L 123, 12.5.2016, s. 1.

medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

- (43) För att ge en mer omfattande översikt över vilka åtgärder för frysning och förverkande som vidtas bör medlemsstaterna upprätta ett centralt register över hjälpmedel, vinning eller egendom som frysts, förvaltats eller förverkats och samla in nödvändig statistik om genomförandet av de relevanta åtgärderna. Centraliserade register över frysta och förverkade hjälpmedel, intäkter eller egendom bör inrättas på nationell nivå i syfte att underlätta hanteringen av det specifika registret. Syftet med att upprätta centraliserade register är att bistå alla relevanta myndigheter med ansvar för återvinning av brottslig egendom med ett tillgängligt register över den egendom som fryses, förverkas eller förvaltas, från tidpunkten för frysningen till dess att den återlämnas till ägaren eller avyttras. Den information som förs in i registren bör endast lagras så länge som det är nödvändigt för hanteringen av det enskilda fallet eller för insamling av statistiska uppgifter. För ärendehanteringsändamål bör den inte behållas längre än till dess att egendomen slutligt avyttrats till följd av ett beslut om förverkande, eller till dess att den återlämnats till ägaren i händelse av frikännande. Tillgång till den information som registreras i de centraliserade registren bör endast ges myndigheter med ansvar för återvinning av brottslig egendom, såsom kontoren för återvinning av tillgångar, kontoren för förvaltning av tillgångar, nationella domstolar eller myndigheter som utsetts på annat sätt i enlighet med nationella bestämmelser.
- (44) Organiserade kriminella grupper är verksamma över gränserna och förvärvar i allt högre grad egendom i andra medlemsstater än de i vilka de är baserade och i tredjeländer. Med tanke på den organiserade brottslighetens transnationella dimension är internationellt samarbete av avgörande betydelse för att återvinna vinsterna och förverka de finansiella tillgångar som gör det möjligt för brottslingar att verka. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att både kontoren för återvinning av tillgångar och kontoren för förvaltning av tillgångar har ett nära samarbete med sina motsvarigheter i tredjeländer för att spåra, identifiera och förvalta hjälpmedel och vinning, eller egendom som är eller kan bli föremål för beslut om frysning eller förverkande inom ramen för straffrättsliga förfaranden. För att unionens restriktiva åtgärder ska kunna genomföras på ett effektivt sätt är det dessutom av yttersta vikt att kontoren för återvinning av tillgångar vid behov samarbetar med sina motsvarigheter i tredjeländer för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. I detta avseende bör medlemsstaterna säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar upprättar samarbetsavtal med sina motparter i de tredjeländer med vilka det finns ett operativt samarbetsavtal som möjliggör utbyte av operativa personuppgifter med Europol eller Eurojust.
- (45) Kontoren för återvinning av tillgångar bör också ha ett nära samarbete med EU:s organ och byråer, inbegripet Europol, Eurojust och Europeiska åklagarmyndigheten, i enlighet med deras respektive mandat, i den utsträckning det är nödvändigt för att spåra och identifiera egendom inom ramen för de gränsöverskridande utredningar som stöds av Europol och Eurojust eller inom ramen för Europeiska åklagarmyndighetens utredningar. Kontoren för återvinning av tillgångar bör också samarbeta med Europol och Eurojust, i enlighet med deras respektive mandat, i den utsträckning det är nödvändigt för att spåra och identifiera egendom för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.
- (46) För att säkerställa en samsyn och miniminormer för spårande och identifiering, frysning och förvaltning av tillgångar bör det i detta direktiv fastställas minimiregler för de relevanta åtgärderna samt tillhörande skyddsåtgärder. Antagandet av

minimiregler hindrar inte medlemsstaterna från att ge mer omfattande befogenheter till kontor för återvinning av tillgångar eller till kontor för förvaltning av tillgångar, eller att föreskriva ytterligare skyddsåtgärder enligt nationell rätt, förutsatt att sådana nationella åtgärder och bestämmelser inte undergräver syftet med detta direktiv.

- (47) Eftersom målet med detta direktiv, nämligen att underlätta förverkande av egendom i straffrättsliga ärenden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (48) Eftersom detta direktiv innehåller en omfattande uppsättning regler som skulle överlappa redan befintliga rättsliga instrument, bör det ersätta rådets gemensamma åtgärd 98/699/JHA³⁵, rådets rambeslut 2001/500/JHA³⁶, rambeslut 2005/212/JHA, beslut 2007/845/JHA och direktiv 2014/42/EU med avseende på de medlemsstater som är bundna av detta direktiv.
- (49) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (50) [I enlighet med artikel 3 i protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har dessa medlemsstater meddelat att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.] [I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.]
- (51) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav ett yttrande den XX XX 20XX.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

³⁵ Gemensam åtgärd 98/699/RIF av den 3 december 1998 antagen av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott (EGT L 333, 9.12.1998, s. 1).

³⁶ Rådets rambeslut 2001/500/RIF av den 26 juni 2001 om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott (EGT L 182, 5.7.2001, s. 1).

Artikel 1

Innehåll

1. I detta direktiv fastställs minimiregler om spårande och identifiering, frysning, förverkande och förvaltning av egendom inom ramen för straffrättsliga förfaranden.
2. I detta direktiv fastställs regler för att underlätta ett effektivt genomförande av unionens restriktiva åtgärder och efterföljande återvinning av tillhörande egendom när det är nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på följande brott:
 - a) Deltagande i en kriminell organisation enligt definitionen i rådets rambeslut 2008/841/RIF³⁷.
 - b) Terrorism enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541³⁸.
 - c) Människohandel enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU³⁹.
 - d) Sexuell exploatering av barn och barnpornografi enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU⁴⁰.
 - e) Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen enligt definitionen i rådets rambeslut 2004/757/JHA⁴¹.
 - f) Korruption enligt definitionen i den konvention som utarbetats på grundval av artikel K 3.2 c i fördraget om Europeiska unionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i⁴² och i rådets rambeslut 2003/568/RIF⁴³.

³⁷ Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet (EUT L 300, 11.11.2008, s. 42).

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6).

³⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (EUT L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁴¹ Rådets rambeslut 2004/757/RIF av den 25 oktober 2004 om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel (EUT L 335, 11.11.2004, s. 8).

⁴² EGT C 195, 25.6.1997, s. 1.

⁴³ Rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn (EUT L 192, 31.7.2003, s. 54).

g) Penningtvätt enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1673⁴⁴.

h) förfalskning av betalningsmedel enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713⁴⁵.

i) Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/62/EU⁴⁶.

j) It-brottslighet enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU⁴⁷.

k) Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen enligt definitionen i protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, vilket kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet⁴⁸.

l) Bedrägeri, inbegripet bedrägeri och andra brott som riktar sig mot unionens finansiella intressen enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371⁴⁹.

m) Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG⁵⁰, samt brott med anknytning till föroreningar förorsakade av fartyg enligt definitionen i direktiv 2005/35/EG, ändrat genom direktiv 2009/123/EG⁵¹;

n) Hjälp till olaglig inresa och vistelse enligt definitionen i rådets rambeslut 2002/946/JHA⁵² och rådets direktiv 2002/90/EG⁵³.

2. Detta direktiv ska tillämpas på följande brott, om de begås inom ramen för en kriminell organisation:

a) Förfalskning och piratkopiering.

b) Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk.

⁴⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 av den 23 oktober 2018 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser (EUT L 284, 12.11.2018, s. 22).

⁴⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 av den 17 april 2019 om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF (EUT L 123, 10.5.2019, s. 18).

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/62/EU av den 15 maj 2014 om straffrättsligt skydd av euron och andra valutor mot penningförfalskning (EUT L 151, 21.5.2014, s. 1).

⁴⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU av den 12 augusti 2013 om angrepp mot informationssystem och om ersättande av rådets rambeslut 2005/222/RIF (EUT L 218, 14.8.2013, s. 8).
⁴⁸ EGT L 89, 25.3.2014, s. 7.

⁴⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG av den 19 november 2008 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser (EUT L 328, 6.12.2008, s. 28).

⁵¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/123/EG av den 21 oktober 2009 om ändring av direktiv 2005/35/EG om föroreningar förorsakade av fartyg och införandet av sanktioner för överträdelser (EUT L 280, 27.10.2009, s. 52).

⁵² Rådets rambeslut 2002/946/RIF om förstärkning av den straffrättsliga ramen för att förhindra hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse (EGT L 328, 5.12.2002, s. 1).

⁵³ Direktiv 2002/90/EG om definition av hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse (EGT L 328, 5.12.2002, s. 17).

- c) Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.
 - d) Mord eller grov misshandel.
 - e) Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.
 - f) Människorov, olaga frihetsberövande eller tagande av gisslan.
 - g) Organiserad stöld eller väpnat rån.
 - h) Beskyddarverksamhet och utpressning.
 - i) Handel med stulna fordon.
 - j) Skattebrott som rör direkta och indirekta skatter enligt definitionen i medlemsstaternas nationella rätt och som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd i minst ett år.
3. [Detta direktiv ska tillämpas på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv].
4. Detta direktiv ska tillämpas på övriga brott som föreskrivs i andra unionsrättsakter, om det uttryckligen anges i de unionsrättsakterna att detta direktiv är tillämpligt på de brott som definieras i dem.
5. Bestämmelserna om spårande och identifiering av hjälpmedel och vinning, eller egendom i kapitel II ska tillämpas på alla brott enligt definitionen i nationell rätt som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd i minst ett år.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- 1) *vinning*: varje ekonomisk fördel som direkt eller indirekt härrör från ett brott, bestående av alla former av egendom och innefattande all efterföljande återinvestering eller omvandling av direkt vinning och eventuella värdefulla fördelar.
- 2) *egendom*: varje form av egendom, materiell eller immateriell, lös eller fast egendom, samt juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till sådan egendom.
- 3) *hjälpmedel*: all slags egendom som på något sätt, helt eller delvis, använts eller varit avsedd att användas för att begå ett brott.
- 4) *spårande och identifiering*: varje utredning som utförs av behöriga myndigheter för att fastställa hjälpmedel, vinning eller egendom som kan härröra från brottslig verksamhet.
- 5) *frysning*: tillfälligt förbud mot överföring, förstöring, omvandling, avyttring eller flyttning av egendom, eller att man tillfälligt tar egendom i förvar eller tar kontroll över egendom.
- 6) *förverkande*: slutgiltigt berövande av egendom beslutat av domstol i anledning av brott.
- 7) *Siena*: den nätapplikation för säkert informationsutbyte som förvaltas av Europol i syfte att underlätta utbytet av information mellan medlemsstaterna och Europol.

8) *kriminell organisation*: kriminell organisation enligt definitionen i artikel 1 i rambeslut 2008/841/RIF.

9) *brottsoffer*: ett brottsoffer enligt definitionen i artikel 2.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU⁵⁴ samt en juridisk person enligt definitionen i nationell rätt som har lidit skada till följd av något av de brott som omfattas av detta direktiv.

10) *verklig huvudman*: verklig huvudman enligt definitionen i artikel 3.6 i direktiv 2015/849/EU⁵⁵.

11) *unionens restriktiva åtgärder*: åtgärder som antas på grundval av artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

12) *riktade ekonomiska sanktioner*: särskilda unionens restriktiva åtgärder mot vissa fysiska eller juridiska personer som antas på grundval av artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

KAPITEL II

SPÅRANDE OCH IDENTIFIERING

Artikel 4

Utredningar om spårande av tillgångar

1. För att underlätta gränsöverskridande samarbete ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att möjliggöra snabb spårning och identifiering av hjälpmedel och vinning eller egendom som är eller kan bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande i samband med straffrättsliga förfaranden.

2. Utredningar om spårande av tillgångar i enlighet med punkt 1 ska genomföras av de behöriga myndigheterna omedelbart när en utredning inleds på grund av ett brott som sannolikt kommer att ge upphov till betydande ekonomiska fördelar, eller om det är nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelse av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 5

Kontor för återvinning av tillgångar

1. Varje medlemsstat ska inrätta minst ett kontor för återvinning av tillgångar för att underlätta gränsöverskridande samarbete i samband med utredningar om spårande av tillgångar.

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF.

⁵⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, ändrat genom direktiv 2018/843/EU (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

2. Kontoren för återvinning av tillgångar ska ha följande uppgifter:

- a) Spåra och identifiera hjälpmedel, vinning eller egendom när det är nödvändigt för att stödja andra behöriga nationella myndigheter med ansvar för att spåra tillgångar i enlighet med artikel 4.
- b) Spåra och identifiera hjälpmedel, vinning eller egendom som är eller kan bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande utfärdat av en annan medlemsstat,
- c) Samarbeta och utbyta information med andra medlemsstaters kontor för återvinning av tillgångar för att spåra och identifiera hjälpmedel och vinning, eller egendom som är eller kan bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande.
- d) Utbyta information med andra kontor för återvinning av tillgångar i medlemsstaterna kopplad till ett effektivt genomförande av unionens restriktiva åtgärder vid behov för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

3. Kontoren för återvinning av tillgångar ska ha befogenhet att spåra och identifiera egendom tillhörande fysiska eller juridiska personer som är föremål för EU:s riktade ekonomiska sanktioner vid behov för att förebygga, upptäcka eller utreda brott. I detta syfte ska de samarbeta med kontoren för återvinning av tillgångar och andra relevanta behöriga myndigheter i andra medlemsstater och utbyta relevant information.

4. Medlemsstaterna ska göra det möjligt för kontoren för återvinning av tillgångar att vid behov vidta omedelbara åtgärder i enlighet med artikel 11.2 för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Artikel 11.5 skall gälla i tillämpliga delar.

Artikel 6

Tillgång till information

1. För genomförandet av de uppgifter som avses i artikel 5 ska medlemsstaterna säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar har omedelbar och direkt tillgång till följande information i den utsträckning sådan information är nödvändig för att spåra och identifiera vinning, hjälpmedel och egendom:

- a) Skatteuppgifter, inbegripet uppgifter som innehas av skattemyndigheterna.
- b) Olika typer av nationella fastighetsregister eller elektroniska datasöksystem.
- c) Nationella medborgar- och befolkningsregister över fysiska personer.
- d) Nationella register över motorfordon, flygplan och vattenfarkoster.
- e) Kommersiella databaser, inbegripet företags- och företagsregister.
- f) Nationella socialförsäkringsregister.
- g) Relevant information som innehas av myndigheter som är behöriga att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra brott.

2. Om den information som avses i punkt 1 inte lagras i databaser eller register ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar snabbt kan få den informationen på annat sätt.
3. Den omedelbara och direkta tillgången till den information som avses i punkt 1 ska inte påverka de rättssäkerhetsgarantier som fastställs i nationell rätt.

Artikel 7

Kontoren för återvinning av tillgångar: villkor för deras tillgång till information

1. Tillgång till information i enlighet med artikel 6 ska ges endast när det är nödvändigt och från fall till fall av personal som särskilt utsetts och har behörighet att få tillgång till den information som avses i artikel 6.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att personalen vid kontoren för återvinning av tillgångar följer de regler om konfidentialitet och tystnadsplikt som föreskrivs i tillämplig nationell rätt. Medlemsstaterna ska säkerställa att personalen vid kontoren för återvinning av tillgångar har de specialkunskaper och färdigheter som krävs för att kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder vidtas för att säkerställa datasäkerheten så att kontoren för återvinning av tillgångar kan få tillgång till och söka i den information som avses i artikel 6.

Artikel 8

Kontoren för återvinning av tillgångar: övervakning av deras uppkopplingar och sökningar

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 25 i direktiv 2016/680 ska medlemsstaterna säkerställa att de myndigheter som har tillgång till den information som avses i artikel 6 för loggar över alla uppkopplingar och sökningar som görs av kontoren för återvinning av tillgångar i enlighet med detta direktiv. Loggarna ska innefatta följande:
 - a) Referensnummer för den nationella akten.
 - b) Datum och tidpunkt för frågan eller sökningen.
 - c) Den typ av data som används för att ställa frågan eller göra sökningen.
 - d) Den unika identifieraren för resultaten av frågan eller sökningen.
 - e) Namnet på det kontor för återvinning av tillgångar som konsulterar registret.
 - f) Den unika användaridentiteten för den tjänsteman som ställde frågan eller gjorde sökningen.
2. De loggar som avses i punkt 1 får endast användas för övervakning av dataskyddet, inbegripet kontroll av att databehandlingen är laglig, och för att säkerställa datasäkerhet och dataintegritet. Loggarna ska på lämpligt sätt skyddas mot obehörig tillgång och ska raderas fem år efter det att de skapats. För det fall de behövs för övervakningsförfaranden som redan

pågår ska de emellertid raderas så snart loggarna i fråga inte längre behövs för övervakningsförfarandena.

Artikel 9

Informationsutbyte

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att deras kontor för återvinning av tillgångar, på begäran av ett kontor för återvinning av tillgångar i en annan medlemsstat, tillhandahåller all information som är nödvändig för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt artikel 5. De kategorier av personuppgifter som kan lämnas är fortsatt begränsade till de kategorier som förtecknas i avsnitt B.2 i bilaga II till förordning (EU) 2016/794, och att

Vilka personuppgifter som ska tillhandahållas ska bedömas från fall till fall mot bakgrund av vad som är nödvändigt för att utföra uppgifterna enligt artikel 5.

2. När det begärande kontoret för återvinning av tillgångar gör en begäran enligt punkt 1 ska det så utförligt som möjligt ange följande:

- a) Föremålet för begäran.
- b) Skälen till begäran, inbegripet relevansen av den information som begärs för spårande och identifiering av egendomen.
- c) Förfarandets art.
- d) Den typ av brott för vilken begäran görs.
- e) Förfarandets koppling till den begärande medlemsstaten.
- f) Uppgifter om vilken egendom som berörs eller söks, såsom bankkonton, fastigheter, fordon, fartyg, luftfartyg, företag och andra föremål med högt värde.
- g) I förekommande fall, de fysiska eller juridiska personer som förmodas vara inblandade, till exempel namn, adress, födelsedatum och födelseort, datum för registrering, aktieägare eller huvudkontor.
- h) I förekommande fall, skälet till att begäran är brådskande.

3. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för deras kontor för återvinning av tillgångar att utbyta information med andra medlemsstaters kontor för återvinning av tillgångar, utan föregående begäran, när de känner till information om hjälpmedel, vinning eller egendom som de anser vara nödvändig för att kontoren för återvinning av tillgångar ska kunna utföra uppgifterna enligt artikel 5. När kontoren för återvinning av tillgångar tillhandahåller sådan information ska de ange skälen till att den information som utbyts anses vara nödvändig.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att den information som lämnas av kontor för återvinning av tillgångar i enlighet med punkterna 1, 2 och 3 kan användas som bevisning i en medlemsstats nationella domstol, i enlighet med förfarandena i nationell rätt.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar har direkt åtkomst till Siena och använder Siena-systemet för informationsutbyte i enlighet med denna artikel.

6. Kontoren för återvinning av tillgångar får vägra att lämna information till det begärande kontoret för återvinning av tillgångar, om det finns sakliga skäl att anta att den information som lämnas skulle

a) skada grundläggande nationella säkerhetsintressen i den medlemsstat som begäran riktar sig till,

b) äventyra en pågående utredning, eller en kriminalunderrättelseverksamhet, eller utgöra ett överhängande hot mot en persons liv eller fysiska integritet.

7. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att vägran att lämna information motiveras. En vägran ska enbart avse den del av den begärda informationen som skälen i punkt 6 avser och ska, i förekommande fall, inte påverka skyldigheten att lämna övriga delar av informationen i enlighet med detta direktiv.

Artikel 10

Tidsfrister för lämnande av information

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar svarar på en begäran om information enligt artikel 9.1 så snart som möjligt och under alla omständigheter inom följande tidsfrister:

a) Sju kalenderdagar, för alla begäranden som inte är brådskande.

b) åtta timmar för brådskande framställningar som rör information som avses i artikel 6.1 som lagras i databaser och register.

2. Om den information som begärs enligt punkt 1 b inte är direkt tillgänglig eller om begäran enligt punkt 1 a medför en oproportionerlig börda, får det kontor för återvinning av tillgångar som mottar begäran skjuta upp lämnandet av informationen. I det fallet ska det kontor för återvinning av tillgångar som begäran riktas till omedelbart underrätta det begärande kontoret för återvinning av tillgångar om detta uppskjutande och lämna den begärda informationen så snart som möjligt och under alla omständigheter inom tre dagar från den ursprungliga tidsfrist som fastställts i enlighet med punkt 1.

KAPITEL III

FRYSNING OCH FÖRVERKANDE

Artikel 11

Frysning

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra sådan frysning av egendom som är nödvändig för att säkerställa ett eventuellt förverkande av egendomen enligt artikel 12.

2. Frysningssåtgärder ska omfatta omedelbara åtgärder som vid behov ska vidtas för att bevara egendomen.
3. Medlemsstaterna ska göra det möjligt för kontoren för återvinning av tillgångar att vidta omedelbara åtgärder enligt punkt 2 till dess att ett beslut om frysning enligt punkt 1 har utfärdats. Giltigheten för sådana tillfälliga brådskande frysningssåtgärder får inte överstiga sju dagar.
4. Egendom i tredje mans besittning kan bli föremål för frysning enligt punkterna 1, 2 och 3 vid behov för att säkerställa ett eventuellt förverkande enligt artikel 13.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att frysningssbeslut enligt punkterna 1, 2, 3 och 4 utfärdas av en behörig myndighet och är tillräckligt motiverade.
6. Beslutet om frysning enligt punkt 1 ska endast förbli i kraft så länge som det är nödvändigt för att bevara egendomen för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande. Fryst egendom som inte senare förverkas ska utan dröjsmål återlämnas till egendomens ägare. De villkor eller processuella regler enligt vilka sådan egendom återlämnas ska avgöras av nationell rätt.
7. Om den egendom som ska frysas består av juridiska personer som bör bevaras för fortsatt drift, till exempel företag, ska frysningssbeslutet omfatta åtgärder för att utesluta tillgång till denna egendom för de personer som äger eller kontrollerar dem, samtidigt som fortsatt drift möjliggörs.

Artikel 12

Förverkande

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att möjliggöra förverkande, antingen helt eller delvis, av hjälpmedel och vinning som härrör från ett brott efter en slutgiltig fällande dom, om det meddelats en slutlig fällande brottmålsdom, vilken också kan vara resultatet av förfaranden i den tilltalades utelavaro.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra förverkande av egendom vars värde motsvarar hjälpmedel eller vinning som härrör från ett brott efter en slutlig fällande dom, vilken också kan vara resultatet av förfaranden i den tilltalades utelavaro.

Artikel 13

Förverkande hos tredje man

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra förverkande av vinning eller annan egendom vars värde motsvarar vinning som direkt eller indirekt överförs av en misstänkt eller tilltalad till tredje man, eller som har förvärvats av tredje man från en misstänkt eller tilltalad person.

Förverkandet av dessa vinster eller en egendom bör vara möjligt åtminstone i de fall då tredje man hade kännedom om eller borde ha haft kännedom om att överföringens eller förvärvets syfte var att undvika förverkande, på grundval av konkreta uppgifter och omständigheter, inbegripet att överföringen genomfördes utan ersättning eller i utbyte mot ett belopp som var betydligt lägre än marknadsvärdet.

2. Punkt 1 ska inte påverka rättigheterna för tredje man som handlar i god tro.

Artikel 14

Utvidgat förverkande

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra förverkande, helt eller delvis, av egendom som tillhör en person som har dömts för ett brott, om detta brott direkt eller indirekt kan ge upphov till en ekonomisk fördel och om den nationella domstolen är övertygad om att egendomen härrör från brottsliga handlingar.

2. Vid bedömningen av huruvida egendomen i fråga härrör från brottsliga handlingar ska hänsyn tas till alla omständigheter i det enskilda fallet, inbegripet specifika fakta och tillgängliga bevis, såsom att egendomens värde inte står i proportion till den dömda personens lagligt förvärvade inkomst.

Artikel 15

Förverkande utan föregående fällande dom

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att, på de villkor som anges i punkt 2, möjliggöra förverkande av hjälpmedel och vinning, eller egendom enligt artikel 12, eller som överförs till tredje man enligt artikel 13, i fall där straffrättsliga förfaranden har inletts men förfarandet inte kunnat fortsätta på grund av följande omständigheter:

- a) Den misstänkta eller tilltalade personen är sjuk.
- b) Den misstänkta eller tilltalade personen avviker.
- c) Den misstänkta eller tilltalade personen avlider.
- d) Den misstänkta eller tilltalade personen har åtalsimmunitet enligt nationell rätt.
- e) Den misstänkta eller tilltalade personen har beviljats amnesti enligt nationell rätt.
- f) De tidsfrister som föreskrivs i nationell rätt har löpt ut, där dessa tidsfrister inte är tillräckligt långa för att möjliggöra en effektiv utredning och lagföring av de relevanta brotten.

2. Förverkande utan föregående fällande dom ska begränsas till brott som direkt eller indirekt kan ge upphov till en väsentlig ekonomisk fördel och endast om den nationella domstolen är övertygad om att alla rekvisit för brottet föreligger.

3. Innan domstolen utfärdar ett beslut om förverkande i den mening som avses i punkterna 1 och 2 ska medlemsstaterna säkerställa att den berörda personens rätt till försvar respekteras, bland annat genom att bevilja tillgång till handlingarna i ärendet och rätten att bli hörd i rättsliga och faktiska frågor.

4. Vid tillämpningen av denna artikel ska begreppet brott omfatta de brott som förtecknas i artikel 2 när de är belagda med frihetsstraff i fyra år eller mer.

Artikel 16

Förverkande av omotiverad förmögenhet som härrör från brottslig verksamhet

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra förverkande av egendom, om förverkande inte är möjligt enligt artiklarna 12–15 och följande villkor är uppfyllda:

a) Egendomen är fryst i samband med en utredning av brott som begåtts inom ramen för en kriminell organisation,

b) Det brott som avses i led a kan direkt eller indirekt ge upphov till en betydande ekonomisk fördel.

c) Den nationella domstolen är övertygad om att den frysta egendomen härrör från brott som begåtts inom ramen för en kriminell organisation.

2. Vid bedömningen av om den frysta egendomen härrör från brott ska hänsyn tas till alla omständigheter i fallet, inbegripet konkreta uppgifter och det tillgängliga bevismaterialet, till exempel att egendomens värde är synnerligen oproportionerligt i förhållande till ägarens lagligt förvärvade inkomst.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska begreppet brott omfatta de brott som avses i artikel 2 när de är belagda med frihetsstraff på minst fyra år.

4. Innan domstolen utfärdar ett beslut om förverkande i den mening som avses i punkterna 1 och 2 ska medlemsstaterna säkerställa att den berörda personens rätt till försvar respekteras, bland annat genom att bevilja tillgång till akten och rätten att bli hörd i rättsliga och faktiska frågor.

Artikel 17

Effektivt förverkande och verkställighet

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra spårande och upptäckt av den egendom som ska frysas och förverkas även efter en slutlig fällande brottmålsdom, eller efter förfaranden med tillämpning av artiklarna 15 och 16.

2. Medlemsstaterna ska överväga att vidta åtgärder som gör det möjligt att använda förverkad egendom för allmännyttiga eller sociala ändamål.

Artikel 18

Ersättning till brottsoffer

När brottsoffer som en följd av ett brott har ersättningsanspråk mot en person som är föremål för en förverkandeåtgärd som föreskrivs i detta direktiv, ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att förverkandeåtgärden inte påverkar dessa brottsoffers rätt att få ersättning.

KAPITEL IV FÖRVALTNING

Artikel 19

Förvaltning av tillgångar och planering inför ett beslagtagande

1. Medlemsstaterna ska säkerställa en effektiv förvaltning av fryst och förverkad egendom fram till dess att den avyttras.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som ansvarar för förvaltningen av fryst och förverkad egendom, innan de utfärdar ett frysningsbeslut i den mening som avses i artikel 11.1, gör en bedömning av de kostnader som kan uppstå för förvaltningen av den egendom som kan frysas, i syfte att bevara och optimera värdet av sådan egendom fram till dess att den avyttras.

Artikel 20

Förtida försäljning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att egendom som har frysts i enlighet med artikel 11.1 kan överföras eller säljas innan ett beslut om förverkande utfärdas, om något av följande föreligger:
 - a) Den egendom som är föremål för frysning är lättfördärlig eller förlorar snabbt i värde.
 - b) Lagrings- eller underhållskostnaderna för egendomen står inte i proportion till dess värde.
 - c) Egendomen är alltför svår att administrera, eller förvaltningen av den fordrar särskilda förhållanden eller ej lätt tillgänglig sakkunskap.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att egendomens ägares intressen beaktas vid utfärdandet av ett beslut om förtida försäljning, inbegripet huruvida den egendom som ska säljas lätt kan ersättas. Med undantag för fall av avvikande ska medlemsstaterna säkerställa att ägaren till den egendom som kan bli föremål för förtida försäljning underrättas och hörs före försäljningen. Ägaren ska ges möjlighet att begära försäljning av egendomen.
3. Intäkterna från en förtida försäljning bör säkras till dess att ett rättsligt beslut om förverkande har fattats. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda tredje man som köper den egendom som säljs från repressalier, för att säkerställa att den sålda egendomen inte återlämnas till personer som dömts för de brott som avses i artikel 2.
4. Medlemsstaterna får kräva att kostnaderna för förvaltningen av fryst egendom ska belasta den verkliga huvudmannen.

Artikel 21

Kontor för förvaltning av tillgångar

1. Varje medlemsstat ska inrätta eller utse minst ett kontor för förvaltning av tillgångar som ska förvalta fryst och förverkad egendom.
2. Kontoren för förvaltning av tillgångar ska ha följande uppgifter:
 - a) Säkerställa en effektiv förvaltning av fryst och förverkad egendom, antingen genom direkt förvaltning av fryst och förverkad egendom eller genom att tillhandahålla stöd och sakkunskap till andra behöriga myndigheter som ansvarar för förvaltningen av fryst och förverkad egendom.

- b) Ge stöd till planering inför ett beslagtagande till de behöriga myndigheter som ansvarar för förvaltningen av fryst och förverkad egendom.
- c) Samarbeta med andra behöriga myndigheter med ansvar för att spåra och identifiera, frysa och förverka egendom, i enlighet med detta direktiv.
- d) Samarbeta med andra behöriga myndigheter som ansvarar för förvaltningen av fryst och förverkad egendom i gränsöverskridande ärenden.

KAPITEL V

SKYDDSÅTGÄRDER

Artikel 22

Skyldighet att underrätta berörda personer

Medlemsstaterna ska säkerställa att beslut om frysning enligt artikel 11, beslut om förverkande enligt artiklarna 12–16 och beslut om försäljning av egendom enligt artikel 20 meddelas den berörda personen med angivande av skälen för åtgärden.

Artikel 23

Rättsmedel

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att personer som berörs av de åtgärder som föreskrivs enligt detta direktiv har rätt till försvar, till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol så att deras rättigheter tillvaratas.
2. Medlemsstaterna ska göra det faktiskt möjligt för de personer vars egendom berörs att bestrida beslutet om frysning enligt artikel 11 inför domstol i enlighet med förfaranden som föreskrivs i nationell rätt. Om ett beslut om frysning har fattats av en annan behörig myndighet än en rättslig myndighet, ska det i nationella rätt föreskrivas att ett sådant beslut först ska underställas en rättslig myndighet för godkännande eller omprövning innan det kan bestridas inför domstol.
3. Om den misstänkta eller tilltalade personen har avvikit, ska medlemsstaterna vidta alla rimliga åtgärder för att säkerställa en faktisk möjlighet att utöva rätten att få beslutet om förverkande lagligen prövat och kräva att personen i fråga instäms till förverkandeförfarandet eller att rimliga ansträngningar görs för att uppmärksamma personen på sådana förfaranden.
4. Medlemsstaterna ska göra det faktiskt möjligt för de personer vars egendom berörs att bestrida beslutet om förverkande och de relevanta omständigheterna i fallet inför domstol i enlighet med förfaranden som föreskrivs i nationell rätt.

När det gäller beslut om förverkande enligt artikel 13 ska sådana omständigheter omfatta de fakta och omständigheter som låg till grund för konstaterandet att tredje man hade kännedom om eller borde ha haft kännedom om att överföringens eller förvärvets syfte var att undvika förverkande.

När det gäller beslut om förverkande enligt artiklarna 14 och 16 ska sådana omständigheter omfatta de konkreta uppgifter och det tillgängliga bevismaterial som ligger till grund för att den berörda egendomen anses vara egendom som härrör från brottsliga handlingar.

När det gäller beslut om förverkande enligt artikel 15 ska sådana omständigheter omfatta de fakta och bevismaterial som ligger till grund för att den nationella domstolen har konstaterat att alla rekvisit för brottet föreligger.

5. Vid genomförandet av detta direktiv ska medlemsstaterna föreskriva att förverkande inte beslutas i den mån det skulle vara oproportionerligt i förhållande till det brott som begåtts av eller den anklagelse som riktas mot den person som berörs av förverkandet. Vid genomförande av detta direktiv ska medlemsstater föreskriva att man undantagsvis inte får förordna om förverkande i den mån detta skulle, i enlighet med nationell rätt, innebära en oskälig börda för den berörda personen.

6. Medlemsstaterna ska göra det faktiskt möjligt för de personer vars egendom berörs att bestrida ett beslut enligt artikel 11 om att sälja egendomen i fråga. Medlemsstaterna ska föreskriva möjligheten att ett sådant överklagande har suspensiv verkan.

7. Tredje man ska ha rätt att hävda äganderätt eller annan egendomsrätt, inbegripet i de fall som avses i artikel 13.

8. De personer vars egendom påverkas av de åtgärder som föreskrivs i detta direktiv ska ha rätt att få tillgång till en advokat under hela frysnings- och förverkandeförfarandet. De berörda personerna ska informeras om att de har denna rätt.

KAPITEL VI

STRATEGISK RAM FÖR ÅTERVINNING AV TILLGÅNGAR

Artikel 24

Nationell strategi för återvinning av tillgångar

1. Medlemsstaterna ska senast [*ett år efter detta direktivs ikraftträdande*] anta en nationell strategi för återvinning av tillgångar och regelbundet uppdatera den med jämna mellanrum på högst fem år.

2. Strategin ska innehålla minst följande:

a) Strategiska mål, prioriteringar och åtgärder för att öka insatserna från alla behöriga nationella myndigheter som är involverade i återvinning av egendom i enlighet med detta direktiv.

b) En styrelseram för att uppnå de strategiska målen och prioriteringarna, inklusive en beskrivning av alla behöriga myndigheters och samarbetsmekanismers roller och ansvarsområden.

c) Lämpliga mekanismer för samordning och samarbete på strategisk och operativ nivå mellan alla behöriga myndigheter.

d) Resurser som ställs till de behöriga myndigheternas förfogande, inbegripet utbildning.

- e) Förfaranden för regelbunden övervakning och utvärdering av de resultat som uppnåts.
3. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen sina strategier och eventuella uppdateringar av dem inom tre månader efter det att de har antagits.

Artikel 25

Resurser

Medlemsstaterna ska säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar och kontor för förvaltning av tillgångar som utför uppgifter enligt detta direktiv har personal med lämpliga kvalifikationer och lämpliga finansiella, tekniska resurser för att de effektivt ska kunna utföra sina uppgifter i samband med genomförandet av detta direktiv.

Artikel 26

Inrättande av centraliserade register över fryst och förverkad egendom

1. För förvaltningen av fryst och förverkad egendom ska medlemsstaterna inrätta centraliserade register med information om frysning, förverkande och förvaltning av hjälpmedel och vinning, eller egendom som är eller kan bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar, kontoren för förvaltning av tillgångar och de andra behöriga myndigheter som utför uppgifter enligt artiklarna 4, 19 och 20 har befogenhet att få tillgång till och direkt och omedelbart söka i den information som avses i punkt 3.
3. Följande information ska anges, finnas tillgänglig och vara sökbar via de centraliserade mekanismer som avses i punkt 1:
 - a) Den egendom som är föremål för ett beslut om frysning eller förverkande, inbegripet uppgifter som gör det möjligt att identifiera egendomen.
 - b) det uppskattade eller faktiska värdet av egendomen vid tidpunkten för frysningen, förverkandet och avyttringen.
 - c) Egendomens ägare, inbegripet den verkliga huvudmannen, om sådan information finns tillgänglig.
 - d) Referensnummer för den nationella akten för förfarandet avseende egendomen.
 - e) Namnet på den myndighet som för in uppgifterna i registret.
 - f) Den unika användaridentiteten för den tjänsteman som förde in informationen i registret.
4. Den information som avses i punkt 3 får endast lagras så länge som det är nödvändigt för att föra register och ha överblick över den egendom som frysts, förverkats eller är under förvaltning, och i vart fall endast fram till dess avyttrande, eller för att tillhandahålla årlig statistik enligt artikel 27.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder vidtas för att säkerställa datasäkerheten för data i de centraliserade registren över fryst och förverkad egendom.

Artikel 27

Statistik

1. Medlemsstaterna ska samla in och föra uttömmande statistik på central nivå över de åtgärder som vidtas enligt detta direktiv.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att den statistik som avses i punkt 1 samlas in på kalenderbasis och årligen överlämnas till kommissionen senast den [1 september] påföljande år.
3. Kommissionen får anta delegerade akter i enlighet med artikel 30 för att fastställa närmare bestämmelser om den information som ska samlas in och metoden för insamling av den statistik som avses i punkt 1 och formerna för översändandet av dessa till kommissionen.

KAPITEL VII

SAMARBETE

Artikel 28

Samarbete med EU:s organ och byråer

1. Medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar ska ha ett nära samarbete med Europeiska åklagarmyndigheten i syfte att underlätta identifieringen av hjälpmedel och vinning, eller egendom som är eller kan bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande i straffrättsliga förfaranden som rör brott för vilka Europeiska åklagarmyndigheten utövar sin behörighet.
2. Kontoren för återvinning av tillgångar ska samarbeta med Europol och Eurojust, i enlighet med deras behörighetsområden, i syfte att underlätta identifieringen av hjälpmedel och vinning, eller egendom som är eller kan komma att bli föremål för ett beslut om frysning eller förverkande som fattats av en behörig myndighet i samband med straffrättsliga förfaranden, och vid behov för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 29

Samarbete med tredjeländer

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar samarbetar med sina motsvarigheter i tredjeländer i största möjliga utsträckning, och i enlighet med den tillämpliga rättsliga ramen för dataskydd, i syfte att utföra de uppgifter som avses i artikel 5, och när så krävs för att förebygga, upptäcka eller utreda brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kontoren för återvinning av tillgångar samarbetar med sina motparter i tredjeländer i största möjliga utsträckning för att utföra de uppgifter som avses i artikel 21.

KAPITEL VIII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 30

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 27 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den [dagen då detta direktiv träder i kraft].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 27 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Det får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare datum som anges i beslutet. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. När kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 27 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 31

Utsedda behöriga myndigheter och kontaktpunkter

1. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om den eller de myndigheter som utsetts att utföra uppgifterna enligt artiklarna 5 och 21.
2. Om en medlemsstat har fler än två myndigheter med ansvar för uppgifterna enligt artiklarna 5 och 21, ska den utse högst två kontaktpunkter för att underlätta samarbetet i gränsöverskridande ärenden.

3. Senast [... *månader efter det att detta direktiv har trätt i kraft*] ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om den eller de behöriga myndigheter och de kontaktpunkter som avses i punkterna 1 respektive 2.

4. Senast [... *månader efter ikraftträdandet av detta direktiv*] ska kommissionen upprätta ett onlineregister med en förteckning över alla behöriga myndigheter och den utsedda kontaktpunkten för varje behörig myndighet. Kommissionen ska på sin webbplats offentliggöra och regelbundet uppdatera den förteckning över myndigheter som avses i punkt 1.

Artikel 32

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den [*dag för ikraftträdande + 1 år*]. De ska genast till kommissionen översända texten till dessa bestämmelser.

2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 33

Rapportering

1. Kommissionen ska, senast den [*ikraftträdandedatum + 3 år*], lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta direktiv.

2. Kommissionen ska, senast den [*ikraftträdandedatum + 5 år*], lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet med en utvärdering av detta direktiv. Kommissionen ska ta hänsyn till den information som lämnats av medlemsstaterna och annan relevant information avseende införlivandet och genomförandet av detta direktiv. På grundval av denna utvärdering ska kommissionen besluta om lämpliga uppföljningsåtgärder, däribland, vid behov, ett lagstiftningsförslag.

Artikel 34

Förhållandet till andra instrument

1. Det här direktivet påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2019/1153/EU⁵⁶.

Artikel 35

Ersättande av gemensam åtgärd 98/699/RIF, rambeslut 2001/500/RIF och 2005/212/RIF, beslut 2007/845/RIF och direktiv 2014/42/EU

1. Gemensam åtgärd 98/699/RIF, rambeslut 2001/500/RIF och 2005/212/RIF, beslut 2007/845/RIF och direktiv 2014/42/EU ska ersättas med avseende på de medlemsstater som är bundna av detta direktiv, utan att det påverkar dessa medlemsstaters skyldigheter vad gäller tidsfristen för införlivande av dessa instrument i nationell lagstiftning.

2. För de medlemsstater som är bundna av detta direktiv ska hänvisningar till de instrument som anges i punkt 1 anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 36

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 37

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

⁵⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 av den 20 juni 2019 om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott och om upphävande av rådets beslut 2000/642/RIF (EUT L 186, 11.7.2019, s. 122).